

แผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน
(พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

โดย...สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน ๒๕๖๓

คำนำ

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๕) กำหนดเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๕ ซึ่งเกษตรอินทรีย์เป็นเกษตรรูปแบบหนึ่งในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยมีแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ที่มีวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นผู้นำเกษตรอินทรีย์ในภูมิภาคอาเซียน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและได้รับการยอมรับในระดับสากล ภายในปี ๒๕๖๕” จากแผนปฏิบัติการไปสู่การขับเคลื่อนระดับภาคและระดับจังหวัด และสู่การขับเคลื่อนดำเนินงานในระดับชุมชนหมู่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนด

คณะทำงานพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ได้จัดทำแผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดน่าน และขอขอบคุณคณะทำงานพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน ที่ร่วมกันจัดทำแผนฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของจังหวัด ในระยะต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

กันยายน ๒๕๖๓

สารบัญ

ที่		หน้า
๑	ส่วนที่ ๑ ความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์	๑ - ๑๗
๒	ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๑๘ - ๕๑
๓	ส่วนที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมด้านเกษตรอินทรีย์ของ จังหวัดน่าน	๕๒ - ๕๖
๔	ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน	๕๗ - ๖๐
๕	ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) โครงการ เกษตรสร้างมูลค่า เกษตรอินทรีย์ จังหวัดน่าน	

ส่วนที่ ๑

ความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

สำหรับภาคการเกษตรจะสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มีเป้าหมายพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ต่อยอดอดีต ๒) ปรับปัจจุบัน ๓) สร้างคุณค่าใหม่

โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความสามารถในการแข่งขัน ได้กำหนดประเด็น “การเกษตรสร้างมูลค่า” ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ๑) เกษตรปลอดภัย ๒) เกษตรแปรรูป ๓) เกษตรชีวภาพ ๔) เกษตรแปรรูป ๕) เกษตรอัจฉริยะ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ” โดยภาคการเกษตรสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ที่ได้มีแนวทางการพัฒนาในด้านการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน

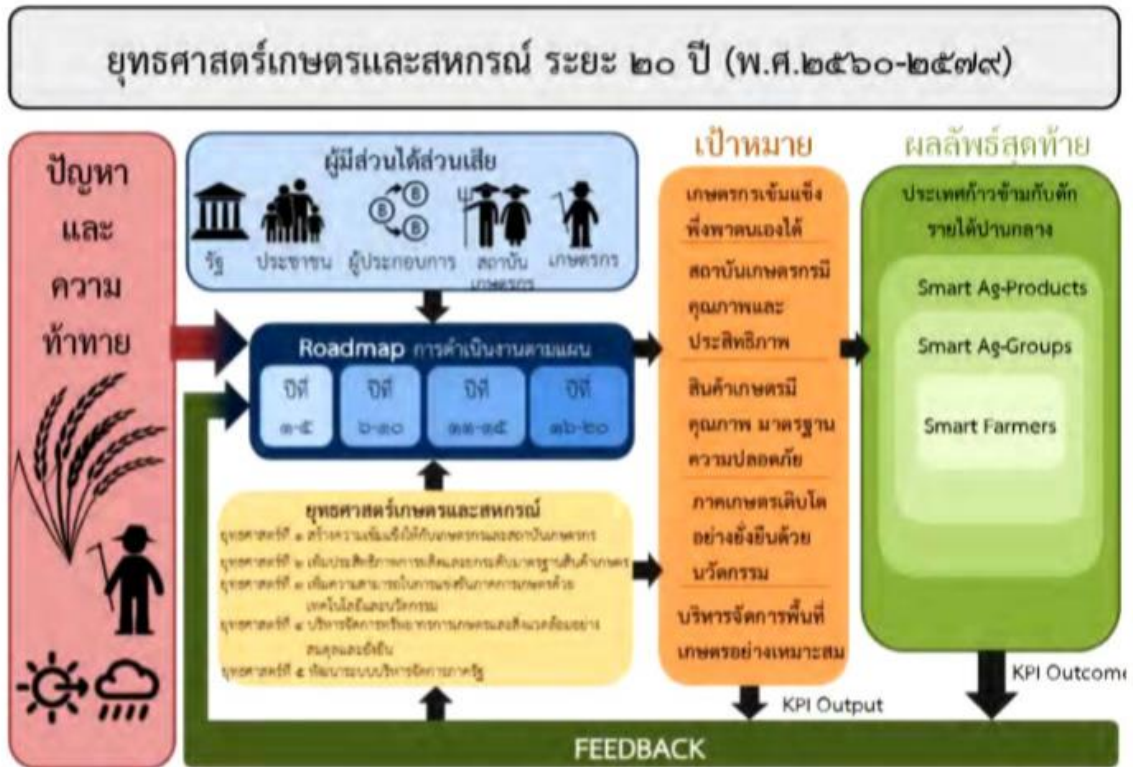
ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคงภาคการเกษตรมั่งคั่งทรัพยากรเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

เป้าประสงค์

- ๑) เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (SMART FARMERS)
- ๒) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (SMART AGRICULTURAL GROUPS)
- ๓) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (SMART AGRICULTURAL PRODUCTS)
- ๔) พื้นที่เกษตรกรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (SMART AREA/AGRICULTUER)

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันการเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ เกิดขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ โดยมีความสอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรและการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้เป็น ๖๐๐,๐๐๐ ไร่ และเกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ ราย ในปี พ.ศ.๒๕๖๔

ซึ่งการพัฒนาตามยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์มีหลักแนวคิด ประกอบด้วย

๑) พัฒนาเกษตรอินทรีย์ภายใต้พื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสมดุล พอประมาณ มีเหตุมีผล สอดคล้องกับภูมิสังคมแต่ละพื้นที่และวิถีชีวิตดั้งเดิม

๒) แนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ มี ๒ แนวทาง คือ แนวทางการพัฒนา เกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านที่เป็นระบบการผลิตเพื่อพึ่งตนเองเป็นหลักและยึดตามวิถีธรรมชาติไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด ภาครัฐสนับสนุนด้านความรู้ ด้านการผลิตและการตลาดอินทรีย์ในระดับต่าง ๆ รวมทั้ง แนวทางการพัฒนา เกษตรอินทรีย์ให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานโดยเน้นการเทียบเคียงมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองที่ เท่าเทียมในระดับสากล โดยรัฐจัดหาข้อมูลการตลาดรวมทั้งสร้างช่องทางการจำหน่ายและเพิ่มพื้นที่ตลาดสินค้า เกษตรอินทรีย์

๓) การพัฒนาบุคลากรด้านเกษตรอินทรีย์ทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เกษตรกรให้เป็นเกษตรกร ปรารถปรื่องเรื่องเกษตรอินทรีย์ (Smart Farmer) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง (Smart Group) และการพัฒนา ทักษะผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์ (Smart Enterprise)

๔) การสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้ผลิต ผู้บริโภค และเจ้าหน้าที่รัฐ เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพที่ เกิดจากการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมีไม่เหมาะสม การรณรงค์ส่งเสริมถึงความสำคัญ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์

๕) การทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ ให้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมทั้งทางด้านการผลิต ด้านการแปรรูป และด้านการตลาด

๖) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางเลือกด้านเกษตรอินทรีย์ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ครอบคลุมการศึกษาและวิจัยปัจจัยการผลิตจากสมุนไพร เพื่อเป็นสารกำจัดศัตรูพืช โดยกระบวนการมีส่วนร่วม จากภาคีต่าง ๆ

๗) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหาร จัดการทรัพยากรให้สามารถดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านการ สนับสนุนจากภาครัฐ เครือข่าย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ

๘) การสร้างและพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่มีมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ รวมถึงการสร้างระบบตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบ ONE stop service โดยภาครัฐและเอกชน

๙) การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจ ระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม เชื่อมโยงธุรกิจซึ่งกันและกันภายในเครือข่าย ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็ง และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันได้มากยิ่งขึ้น

๑๐) แสวงหาแหล่งทุนเพื่อพัฒนาเกษตรอินทรีย์ และรักษาสภาพความเป็นอินทรีย์ สำหรับเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ผ่านการรับรองจากองค์กรที่เชื่อถือได้

๑๑) การกำหนดให้มีกลไกกำกับดูแลที่เชื่อมโยงทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ อย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุน

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ ยุทธศาสตร์ เพื่อผลักดันให้การดำเนินการเกษตรอินทรีย์ ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดต่อไป

วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับภูมิภาค ด้านการผลิต การบริโภค การค้าสินค้า และการบริการ เกษตรอินทรีย์ ที่มีความยั่งยืน และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล”

พันธกิจ

- ๑) สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ให้เป็นระบบ
- ๒) เสริมสร้างสภาพแวดล้อม สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยการผลิต และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ในประเทศให้มากขึ้น
- ๓) ส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์และพัฒนาเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ทั้งการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริการให้เข้มแข็งพึ่งพากันอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และระบบโลจิสติกส์
- ๕) พัฒนามาตรฐาน และระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์ไทยให้เป็นที่ยอมรับภายในประเทศ และต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์
- ๒) เพื่อเพิ่มการค้าและการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศ
- ๓) เพื่อให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
- ๔) เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์ในระดับสากล
- ๕) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

เป้าหมาย

- ๑) พื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๖๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔
- ๒) เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ ราย ภายในปี ๒๕๖๔
- ๓) เพิ่มสัดส่วนตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศต่อตลาดส่งออก โดยให้มีสัดส่วนตลาดในประเทศร้อยละ ๔๐ ต่อตลาดส่งออกร้อยละ ๖๐
- ๔) ยกระดับกลุ่มเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านเพิ่มขึ้น

๒. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์

ส่งเสริมให้เกิดการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนการนำผลการวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมต่างๆ เผยแพร่ให้บุคลากรทุกภาคส่วนได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นสิ่งสำคัญต่อการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางโดยมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

หลักการ

- ๑) ส่งเสริมการวิจัยทางด้านเกษตรอินทรีย์ สร้างนักวิจัยด้านเกษตรอินทรีย์รุ่นใหม่ และเกษตรกรสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง
- ๒) บริหารจัดการองค์ความรู้ และฐานข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัย
- ๓) ส่งเสริมและเผยแพร่งานวิจัยไปใช้ประโยชน์และต่อยอด

วัตถุประสงค์

- ๑) ผลักดันให้เกิดกระบวนการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานในด้านเกษตรอินทรีย์
- ๒) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลของเกษตรอินทรีย์ที่เกิดจากการค้นคว้า วิจัยและรวบรวมองค์ความรู้ทั้งในและต่างประเทศให้ทันสมัยเข้าถึงง่าย เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- ๓) พัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ให้มีความรู้และความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์ได้อย่างถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดได้

เป้าหมาย

- ๑) สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ หรืองานวิจัยเพื่อใช้ต่อยอดในเชิงพาณิชย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า ๔๐ โครงการ
- ๒) จัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ให้เป็นระบบ ทันสมัย และเข้าถึงได้โดยสะดวก
- ๓) จัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ หลักสูตร

**กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ส่งเสริมการวิจัย การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์
แนวทางการดำเนินงาน**

- ๑) ส่งเสริมการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ทุกรูปแบบในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อ แก้ปัญหา และตอบสนองต่อข้อจำกัด การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเป็นจริง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาในงานวิจัย และนวัตกรรม
- ๒) ส่งเสริมแนวทางการวิจัยที่เชื่อมโยงความรู้ด้านเกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนาความรู้อย่างเป็นองค์รวมต่อยอดงานวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านเกษตรอินทรีย์
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งประสานความร่วมมืองานวิจัยและวิชาการระดับนานาชาติ
- ๔) ส่งเสริมงานวิจัยเทคโนโลยี/นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์แปรรูปเพื่อเข้าสู่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์สมัยใหม่สู่ไทยแลนด์ ๔.๐
- ๕) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์อินทรีย์ อาทิ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เพื่อความงาม และการรักษาโรคตลอดจนพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
- ๖) ให้การสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ด้านเกษตรอินทรีย์
- ๗) สนับสนุนการให้ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบแก่เยาวชน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษาโดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการเรียน และกิจกรรมเสริมทักษะต่าง ๆ
- ๘) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรจากธรรมชาติ อาทิ สารกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช

**กลยุทธ์ที่ ๑.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร
บุคลากรที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปแนวทางการดำเนินงาน**

- ๑) เสริมสร้าง พัฒนาองค์ความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรสถาบันเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างครบวงจร
- ๒) เสริมสร้างและพัฒนาแกนนำเกษตรกรระดับชุมชนท้องถิ่น ให้มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ปัญหาการเกษตร การประกอบอาชีพ ที่มีความเชื่อมโยงกับปัญหาในระดับประเทศ และสังคมโลก
- ๓) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

- ๔) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ให้เป็นระบบโดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ อาทิ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งพิมพ์ และแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อให้ผู้ผลิตและบุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบและก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี รวมทั้งตระหนักว่าอันจะส่งผลดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสนับสนุนการให้ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมเสริมทักษะและการศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ สร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ให้มีหน่วยงานหลักในการจัดทำระบบฐานข้อมูล ด้านการผลิต การตลาด และองค์ความรู้ ด้านเกษตรอินทรีย์
- ๒) รวบรวมข้อมูลประมวผล และจัดทำฐานข้อมูลด้าน องค์ความรู้ในด้านเกษตรอินทรีย์ จากงานวิจัย และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงนวัตกรรมเพื่อเป็น ระบบในการ สนับสนุนการ พัฒนาเกษตรอินทรีย์ไทย
- ๓) จัดทำหลักเกณฑ์การสำรวจและจัดทำทะเบียนเกษตรกรของเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน เพื่อใช้ดำเนินการมาตรการส่งเสริมและพัฒนาให้สามารถเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้ง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงอุตสาหกรรม, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงสาธารณสุข, สถาบันเกษตรกร, ภาคเอกชน และศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์

การสร้างการแข่งขันในการผลิตเกษตรอินทรีย์ จะต้องมีการพัฒนาด้านต่างๆในกระบวนการผลิต ทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โครงสร้างพื้นฐาน รูปแบบในการผลิต ปัจจัยการผลิต ความรู้ทางการผลิต การแปรรูป การบรรจุเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิต ให้ตรงตามมาตรฐาน และความต้องการของตลาด ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับ SDGs (Sustainable development Goals) ในระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายและแนวทางการ ดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

หลักการ

พัฒนาการผลิต การแปรรูป บรรจุหีบห่อ และระบบโลจิสติกส์ โดยแบ่งเป็น ๒ แนวทาง คือการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้าน โดยภาครัฐสนับสนุนด้านความรู้ ปัจจัยการผลิต ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายในกระบวนการการผลิตและการตลาดในระดับต่างๆและการพัฒนาเกษตรอินทรีย์เข้าสู่มาตรฐานในระดับสากลโดยภาครัฐอำนวยความสะดวกกำกับดูแลให้เกิดความเป็นธรรม พร้อมทั้งการสร้างช่องทางการตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

- วัตถุประสงค์** พัฒนาและเชื่อมโยงระบบการผลิต ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและสร้างความยั่งยืนของระบบการผลิต
- เป้าหมาย** พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี ในปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ และร้อยละ ๒๐ ต่อปี ในปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาศักยภาพการผลิตเกษตรอินทรีย์แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ส่งเสริมศักยภาพของเกษตรกรโดยเน้นการรวมกลุ่มทำเกษตรอินทรีย์ และการขับเคลื่อน โดยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า สามารถพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ทั้งที่อยู่ในระยะปรับเปลี่ยน และในระบบอินทรีย์ ตลอดจนองค์กรเกษตรกร ผู้ประกอบการให้ผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ให้ได้การรับรองตามมาตรฐานเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ส่งเสริมให้มีปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์ อาทิ เมล็ดพันธุ์ ชีวภัณฑ์ ฯลฯ เพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้มีความหลากหลายของชนิดสินค้าและผลิตภัณฑ์
- ๕) ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนปัจจัยการผลิตจากสมุนไพรและชีวภาพสำหรับการทำเกษตรอินทรีย์
- ๖) พัฒนาปศุสัตว์อินทรีย์ สัตว์น้ำอินทรีย์ ต่อยอดการพัฒนาเกษตรกรในกลุ่มเดิม หรือกลุ่มใหม่ เพื่อให้เกิดการขยายผลการบูรณาการเชิงพื้นที่ เช่น ปศุสัตว์ (สุกร ไช่ นม) สัตว์น้ำอย่างต่อเนื่องและครบวงจร
- ๗) ส่งเสริมการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตรอินทรีย์ ระหว่างผู้ผลิต องค์กรเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ๘) สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์มากขึ้น
- ๙) เพิ่มขีดความสามารถให้กับเกษตรกร ผู้ผลิต และผู้ให้บริการ ในการผลิต แปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยภาครัฐให้ความช่วยเหลือเรื่องมาตรการด้านภาษี แก่เกษตรกรในระบบเกษตรอินทรีย์และอยู่ในระยะปรับเปลี่ยนพร้อมทั้งองค์ความรู้ด้านความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การแปรรูปสินค้าและบริการ การพัฒนาคุณภาพและบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปแบบและคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละตลาด

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการผลิตเกษตรอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพแนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่ ระบบการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ อาทิ แหล่งน้ำขนาดเล็ก น้ำบาดาล และส่งเสริมการจัดทำเขตเกษตรอินทรีย์ (Organic Zoning) ให้มีการทำเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากร และโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ โรงสีเครื่องคั้บบรรจุ ให้สามารถแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) กำหนดมาตรการป้องกันการปนเปื้อนสารเคมีจากแปลงข้างเคียงที่ส่งผลกระทบต่อแปลงการผลิตเกษตรอินทรีย์ ทั้งทางดิน ทางน้ำ ทางอากาศ ในระดับนโยบายและระดับชุมชน
- ๔) สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้มีความโดดเด่นทั้งคุณภาพ รูปแบบและความหลากหลาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงพาณิชย์, กระทรวงสาธารณสุข, ภาคเอกชนสถาบันเกษตรกร, ภาคีเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงกลาโหม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการ และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์ มีความเข้มแข็งได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากผู้ผลิตและผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ มีการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริโภครับรู้และตระหนักถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของการบริโภคสินค้าและบริการ อันจะนำมาสู่การปรับพฤติกรรมในการบริโภคคุณภาพของสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์มีมาตรฐาน ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ให้สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลได้ มีความหลากหลายของสินค้าและบริการ อุปสงค์อุปทานของสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค มีช่องทางการตลาดที่แพร่หลายผู้บริโภคมีความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์ มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

หลักการ

- ๑) สร้างความ เข้มแข็งทางการตลาด
- ๒) สร้างความตระหนักให้กับผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์
- ๓) ส่งเสริม การสร้างตราสินค้า และอัตลักษณ์และความเชื่อมั่นให้แก่สินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์
- ๔) เพิ่มช่องทางการตลาดและธุรกิจให้กับสินค้า และบริการเกษตรอินทรีย์

วัตถุประสงค์

- ๑) เพิ่มปริมาณ การบริโภค และการบริการ สินค้าเกษตรอินทรีย์ภายในประเทศ
- ๒) ส่งเสริมตราสัญลักษณ์เกษตรอินทรีย์ของไทยให้เป็นที่รู้จักและยอมรับ
- ๓) ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้กลุ่มผู้บริโภคทราบถึงคุณประโยชน์ของสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ๔) สร้างความเชื่อมั่นให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ทุกระดับทั้งภายในและต่างประเทศ
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของตลาดและธุรกิจเกษตรอินทรีย์

เป้าหมาย

- ๑) ส่งเสริมตราประกอบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับ
- ๒) เทียบเคียงระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าอย่างน้อย ๑ ประเทศ/หรือกลุ่มประเทศ
- ๓) ให้เกิดการยอมรับระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS: Participatory Guarantee System) ในประเทศไทย
- ๔) ให้มีจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Distribution Center) ทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่า ๔ แห่ง
- ๕) ให้มีตลาดที่ขายสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีตลาด/จุดจำหน่าย/บริเวณที่จำหน่ายในตลาดชุมชนอย่างน้อยจังหวัดละ ๕ แห่ง
- ๖) กำหนดมาตรการ/นโยบาย ให้โรงเรียน โรงพยาบาล หรือหน่วยงานของรัฐ ๆ จัดทำอาหาร/วัตถุดิบที่ผลิตจากเกษตรอินทรีย์ให้นักเรียน ผู้ป่วย และบุคลากรในหน่วยงาน บริโภคไม่น้อยกว่าอำเภอละ ๑ แห่ง

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ผลักดันมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในตราสัญลักษณ์ และมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ไทย
- ๒) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการแบบ One Stop Service ทั้งการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และการตรวจรับรองระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS : Participatory Guarantee System) ของคนในชุมชน เพื่อให้บริการตรวจสอบรับรองและตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) สินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งสินค้าพืช ประมง และปศุสัตว์
- ๓) ผลักดันมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และจัดทำระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐานและการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) สินค้าเกษตรอินทรีย์ของประเทศ
- ๔) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากลและระบบการควบคุมคุณภาพ (ICS : Internal Control System) ในระดับชุมชน โดยใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS : Participatory Guarantee System) และผลักดันใน ระบบดังกล่าวได้รับการยอมรับจากผู้ผลิต ผู้บริโภค หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และบริการที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) สร้างและส่งเสริมช่องทางการตลาดด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ให้เชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ตลาดสีเขียว ตลาดชุมชนในท้องถิ่น หรือการตลาดระบบสมาชิก (CSA: Community Support Agriculture) หรือตลาดออนไลน์ถึงตลาดส่งออก
- ๒) ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยจัดทำโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาตลาดเกษตรอินทรีย์ในองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ และอื่นๆ ตลอดจนงานการจัดคู่ธุรกิจ และการส่งออกระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนและประเทศคู่ค้าต่างๆ
- ๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าและบริการ เกษตรอินทรีย์และจัดให้มีศูนย์กระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ๔) สนับสนุนและส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้าเกษตรอินทรีย์โลก (World Organic Expo) ในประเทศไทย
- ๕) ผลักดันให้มีพิกัดศุลกากรสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์
- ๖) ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมเกษตรอินทรีย์และนวัตกรรม
- ๗) อำนวยความสะดวกในการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์
- ๘) ส่งเสริม การสร้างตราสินค้า และ อัตลักษณ์ของสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ไทย โดยการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ไทยให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับลักษณะทางภูมิสังคมของประเทศไทย ละเผยแพร่ทั้งภายในและต่างประเทศ
- ๙) ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่เกื้อกูลเป็นธรรมทั้งตลาดชุมชน ตลาดท้องถิ่น ควรเน้นการสร้างการเชื่อมโยงกับผู้บริโภคภายในประเทศเป็นหลัก
- ๑๐) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเชื่อมโยงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์สู่ผู้บริโภค

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่องทางต่าง ๆ อาทิ สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ social media สื่อสิ่งพิมพ์ให้ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป รับรู้ข้อแตกต่าง ระหว่างการทำเกษตร ทั่วไปเกษตรปลอดภัย (GAP) และเกษตรอินทรีย์ ประโยชน์ของการบริโภคสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งผลกระทบทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- ๒) การประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ และการประชาสัมพันธ์ ผู้บริโภคควรเน้นสร้างความน่าเชื่อถือของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตราสินค้า และการควบคุมคุณภาพสินค้า

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานนายกรัฐมนตรี, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงการคลัง, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ภาคเอกชน และสถาบันเกษตรกรภาคีเครือข่ายเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น ถึงระดับชาติ โดยมีกลไกในการให้ความรู้และคำแนะนำมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อให้การบูรณาการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์โดยมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

หลักการ	นำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยบูรณาการกับทุกภาคส่วน
วัตถุประสงค์	เพื่อผลักดันการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ไทยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
เป้าหมาย	๑) ใช้รูปแบบยโสธรโมเดลในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โดยบูรณาการของหน่วยงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ๒) จัดให้มีกลไกที่รับผิดชอบการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้ชัดเจน โดยเป็นผู้นำกำหนดนโยบาย/แนวทาง ติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผล ๓) จัดเวทีสัมมนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ เพื่อเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และการประชุมสัมมนาเกษตรอินทรีย์อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ใช้รูปแบบยโสธรโมเดลโดยภาคเอกชน เป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แนวทางการดำเนินงาน

ใช้การบูรณาการ โดยภาคเอกชนเป็นหลักร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางระดับจังหวัด กลุ่มเกษตรกรสถาบันการศึกษา ในรูปแบบบันทึกตกลงความร่วมมือ ในการพัฒนากลุ่มเกษตรกรเกษตรอินทรีย์เดิมให้เกิดความเข้มแข็ง กลุ่มเกษตรกรใหม่ที่มีศักยภาพเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ โดยภาครัฐให้การสนับสนุน ด้านปัจจัยการผลิตและโครงสร้างพื้นฐานองค์ความรู้ด้านวิชาการ การเชื่อมโยงด้านตลาด แหล่งทุน การแปรรูประบบโลจิสติกส์งบประมาณ และบุคลากร และจัดตั้งคณะทำงานในพื้นที่ เพื่อการวางแผน การผลิต การตลาด มาตรฐาน และงบประมาณ

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ สนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาเกษตรอินทรีย์ แนวทางการดำเนินงาน

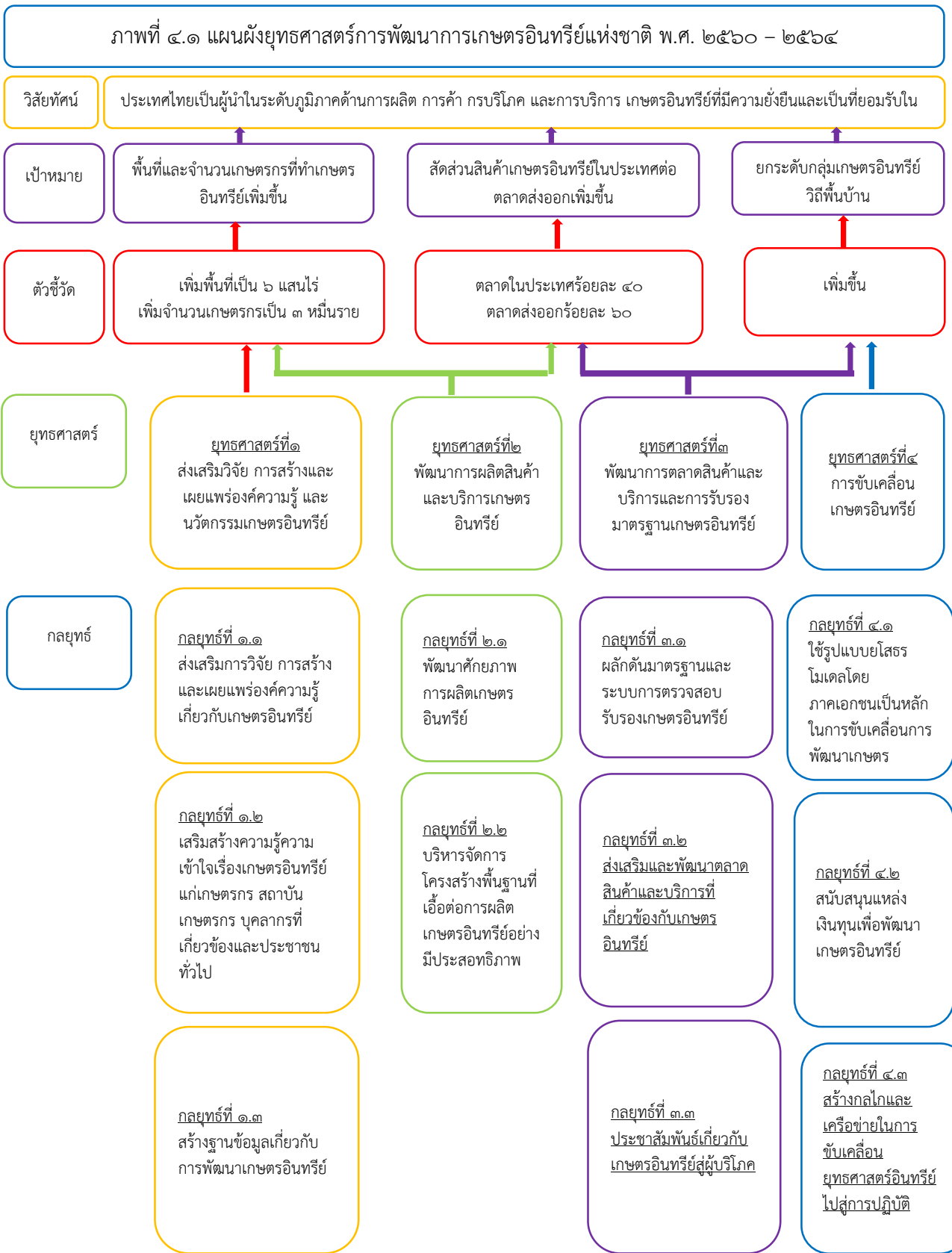
- ๑) แสวงหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ หรือใช้เงินจากกองทุนของรัฐที่มีการจัดตั้งไว้แล้วสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้การสนับสนุนเกษตรกร องค์กรเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ รวมถึงผู้ประกอบการสินค้าอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างครบวงจร
- ๒) สนับสนุน Green Credit ผ่านสถาบันการเงิน โดยให้สินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนแก่ผู้ผลิตแปรรูป จำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ และปัจจัยการผลิตอินทรีย์ รวมทั้ง ให้ทุนอุดหนุนเกษตรกรรายย่อย เกษตรกรต้นน้ำที่ปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ สร้างกลไกและเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ไปสู่การปฏิบัติแนวทางการดำเนินงาน

- ๑) จัดให้มีกลไกและเครือข่ายในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์เพื่อกำกับดูแลและดำเนินการผลิตและการตลาดเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ในรูปแบบคณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน โดยมีองค์ประกอบ จากผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ในรูปแบบประชารัฐโดยเน้นให้ภาคเอกชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนภาครัฐเป็นฝ่ายสนับสนุน และอำนวยความสะดวก ด้านต่างๆ ทั้งนี้ให้มีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้แทนภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของพื้นที่
- ๒) ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาเกษตรอินทรีย์เป็นระยะๆ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- ๓) สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในภูมิภาคเป็นเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์เชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชน
- ๔) จัดให้มีการศึกษาแนวทางในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ เพื่อเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในอนาคต

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงอุตสาหกรรม, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงกลาโหม, ภาคเอกชน, สถาบันเกษตรกร, สมาเกษตรกรแห่งชาติและภาคีเครือข่ายเกษตรอินทรีย์

แผนพัฒนาภาคเหนือในช่วง
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ภาคเหนือมีทุนทางสังคมที่มีความโดดเด่นในทางวัฒนธรรมและประเพณีที่สามารถสร้างสรรค์พัฒนา ด้านสินค้าและบริการได้ ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมายในระดับสากล พื้นที่ทางการเกษตรขนาดเล็ก มีความเหมาะสมต่อการปรับระบบการผลิต เพื่อสร้างคุณค่าตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ ท่าเลที่ตั้งของภาคเหนือมีศักยภาพในการขยายการค้าการลงทุนและบริการ ให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้ จึงเกิด เป้าหมายที่จะ “พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่า เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่ม แม่น้ำโขง” โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับเป็น ฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่ม

ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ ได้มุ่งพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โดยสนับสนุน การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการตลาด อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างพฤติกรรมและค่านิยมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ส่งเสริมช่องทางการจำหน่าย และจัดมีการตรวจสอบย้อนหลัง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค นอกจากนี้ ยังสนับสนุนงานด้านการวิจัยในการพัฒนาทางการเกษตรทั้งระบบ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
(พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ด้านการพัฒนาภาคการเกษตร

ตามที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้นำศักยภาพของกลุ่มจังหวัดมากำหนดเป้าหมายการพัฒนา เพื่อยกระดับฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเป้าหมายของการพัฒนา กลุ่มจังหวัดมุ่งตอบสนองเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในด้านของการสร้างความสามารถ ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม รวมถึงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่ กำหนดให้ภาคเหนือมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับ การท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ คืนความอุดมสมบูรณ์ และการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรองรับการเปลี่ยนแปลง จึงได้กำหนดให้มีการผลิต สินค้าเกษตรคุณภาพดีและปลอดภัย เป็นหนึ่งในประเด็นจุดยืนทางยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาของ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงใหม่-แพร่-น่าน) (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) จึงได้กำหนด เป้าหมายของการพัฒนาและประเด็น ประกอบด้วย

วิสัยทัศน์: “ประตูกการค้าสากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา สินค้าเกษตรปลอดภัย ประชาชนร่วมใจอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”

ซึ่งแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ในภาคการเกษตรได้กำหนด**พันธกิจ (Mission)** ไว้ว่า “ส่งเสริมพัฒนาการและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า” ที่ต้องขับเคลื่อนไปสู่**เป้าประสงค์ (Goals)** ในการเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพและอุตสาหกรรมเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อมุ่งสู่ตลาดโลก” จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ๔ ประเด็น และตามประเด็นข้อที่ ๒ ในภาคการเกษตรกำหนดในการสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ และได้กำหนด**กลยุทธ์การพัฒนา** ดังนี้

๑) เพิ่มผลิตภาพและคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร โดยเน้นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้หลักการผลิตปริมาณมาก ปรับปรุงคุณภาพการผลิตภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยเพื่อเพิ่มมูลค่า พัฒนากลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตร

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม และมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร

๓) สร้างความเข้มแข็งต่อเกษตรกร องค์กรเกษตรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โดยการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรในพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจ รวมถึง ผู้ประกอบการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔) ส่งเสริมการบริหารจัดการการตลาดสินค้าเกษตร โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งสร้างช่องทางการจำหน่ายเฉพาะกลุ่ม (Niche Product)

แผนพัฒนาจังหวัดน่าน
(พ.ศ.๒๕๖๑ – พ.ศ.๒๕๖๔)

ด้านการพัฒนาภาคการเกษตร

ตามที่จังหวัดน่านได้ร่วมกันกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ.๒๕๖๑ – พ.ศ.๒๕๖๔) ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ : “เมืองแห่งความสุข เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ธรรมชาติสมบูรณ์ การเกษตรมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง ท่องเที่ยวยั่งยืน”

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์จึงได้ร่วมกันกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ๕ ประเด็น ซึ่งในการกำหนดประเด็นในภาคการเกษตรจะมาจากข้อมูลการวิเคราะห์ พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดน่านเป็นภูเขาสูง มีพื้นที่ทำกินน้อย พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำการผลิตพืชและสัตว์ที่มีคุณภาพสูง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการบริโภคของประชากรในจังหวัด ทำให้มีการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการบริโภคเกี่ยวข้องในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตการเกษตร ซึ่งประกอบกับมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ในยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมการเกษตร ให้สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตการเกษตรที่ต้องสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพืชเชิงเดี่ยวเป็นพืชแบบผสมผสาน โดยเน้นการผลิตเพื่อบริโภคในพื้นที่ลดการนำเข้า

จากประเด็นยุทธศาสตร์ “การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตการเกษตร” ที่จะต้องขับเคลื่อนไปสู่เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ว่า “ผลผลิตทางการเกษตรมีความเพียงพอต่อการบริโภค และใช้ทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ” และได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาไว้ ๔ แนวทาง ดังนี้

- ๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกและขยายพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
- ๒) การพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร
- ๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าแปรรูปการเกษตร
- ๔) การพัฒนาระบบตลาดกลางสินค้าการเกษตรและโลจิสติกส์

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข๑๐๑ ประมาณ ๖๖๘ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๑,๔๗๒.๐๗๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๑๗๐,๐๔๕ ไร่ (ที่มา : กรมการปกครอง)

๒) อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดแพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพะเยา

๓) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้ ซึ่งมีความลาดชันเกินกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ โดยมีเนื้อที่ประมาณ ๘๕ เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่จังหวัด มีทิวเขาหลวงพระบางและทิวเขาฝิ่ปันน้ำ ซึ่งเป็นทิวเขาหินแกรนิต ที่มีความสูง ๖๐๐ - ๑,๒๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล มีลักษณะเป็นภูเขาลูกคลื่นลอนลาด และลูกคลื่นลอนชัน พื้นที่ราบลุ่มมีเป็นส่วนน้อย ได้แก่ ที่ราบกว้างใหญ่อยู่ในลุ่มน้ำน่าน - สา ตามลำน้ำน่าน และที่ราบลุ่มแคบ ๆ อยู่แถบอำเภอนาน้อยตอนใต้ อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง ภูเขาที่มีความสูงมากอยู่บริเวณเขตชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ภูแว ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเขตอำเภอปัว เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำน่าน ภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัดน่าน คือดอยภูคา มีความสูง ๑,๙๘๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ในเขตท้องที่อำเภอปัว เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงและป่าไม้ ทำให้มีลุ่มน้ำ และแหล่งน้ำที่เป็นต้นกำเนิด ของต้นน้ำลำธารสำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำน่าน แม่น้ำว่า แม่น้ำสา แม่น้ำสมุน แม่น้ำยาว แม่น้ำปัวแม่น้ำกอน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีลำธารและลำห้วยจำนวนมาก ชาวบ้านจึงมักตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำ เพราะต้องใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมและใช้อุปโภคบริโภค

พื้นที่จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่เสี่ยงประสบภัยแล้งและอุทกภัยเป็นประจำทุกปี ซึ่งสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ทางการเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรเป็นอย่างมากสาเหตุของปัญหาภัยแล้งเนื่องจากสภาพอากาศในช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน โดยเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไปจังหวัดน่านจะมีปริมาณน้ำฝนลดลงในช่วงระยะดังกล่าว และในฤดูร้อนที่ฝนตกจะเกิดพายุฝนฟ้าคะนองจะเกิดจากพายุฝนฟ้าคะนองจะเกิดลักษณะเช่นนี้เป็นประจำทุกปี ในพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดน่านสาเหตุของปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยจังหวัดน่าน เนื่องจากจังหวัดน่าน ได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาเอาความชุ่มชื้นจากมาสู่พื้นที่ภาคเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน เป็นประจำทุกปี และในห้วงเดือนตุลาคมถึงเดือนเมษายน จังหวัดน่านจะมีปริมาณน้ำฝนลดลงมีผลกระทบทำให้มีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจำนวน ๑๕ อำเภอ ประกอบด้วย

อำเภอเมืองน่าน อำเภอภูเพียง อำเภอบ้านหลวง อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอสันติสุข อำเภอสองแคว อำเภอบ่อเกลือ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลางอำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น อำเภอแม่จริม และอำเภอเฉลิมพระเกียรติและมีพื้นที่เสี่ยงการเกิดอุทกภัย ในห้วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน จำนวน ๑๕ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองน่าน อำเภอภูเพียง อำเภอบ้านหลวงอำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอสันติสุข อำเภอสองแคว อำเภอบ่อเกลือ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่นอำเภอแม่จริม และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๒-ปัจจุบัน) จังหวัดน่าน ได้ประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย* ดังนี้

- ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๓ จำนวน ๑๓ ฉบับในพื้นที่ ๔ อำเภอ ดังนี้

(๑) ฝนทิ้งช่วง ๑ ฉบับ ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา

(๒) ภัยแล้ง ๓ ฉบับ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาน้อย สองแคว และแม่จริม

(๓) อุทกภัย (เนื่องจากพายุโซนร้อนซินลากู) ระหว่างวันที่ 2 - 3 สิงหาคม 2563 จำนวน ๙ ฉบับ

๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาน้อย เวียงสา บ้านหลวง ภูเพียง แม่จริม ปัว

* ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

๔) ลักษณะดิน

ทรัพยากรดิน แบ่งกลุ่มเนื้อดินตามชุดดินประกอบด้วยดินในพื้นที่ราบลุ่ม ดินบริเวณพื้นที่ตอนที่อยู่เขตดินแห้ง ดินบริเวณพื้นที่ภูเขาสูง และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ดังนี้

๑) ดินในพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ราบลุ่มหรือพื้นที่น้ำขังส่วนใหญ่พบบริเวณพื้นที่ราบตะกอนน้ำพาและตะกอนน้ำบางส่วนพบบริเวณพื้นที่ราบในหุบเขา สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ช่วงฤดูฝนมีน้ำแช่ขังแฉะหรือมีระดับน้ำใต้ดินอยู่ใกล้ผิวดินเป็นเวลานาน การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วมากดินมีสีเทาหรือสีเทาอ่อน จุดประสีตลอดหน้าตัดดิน ซึ่งบ่งบอกถึงมีน้ำแช่ขังในหน้าตัดดิน ปฏิกริยาดินส่วนใหญ่เป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ประกอบด้วย ๔ ชุดดิน ได้แก่ชุดดินพาน (Ph) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินแม่สาย (Ms) และชุดดินดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเร็ว (AC-pd) จำแนกตามกลุ่มเนื้อดินอย่างกว้าง ๆ ได้ ๓ กลุ่ม ดังนี้ (สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๔๘ก; ๒๕๔๘ข; ๒๕๔๘ค; สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๕๒ก)

(๑) กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง บางบริเวณอาจได้รับอิทธิพลของหินปูนหรือหินอัคนี ทำให้มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวจัด ได้แก่ ชุดดินพาน (Ph)ชุดดินน่าน (Na)

(๒) กลุ่มดินร่วนปนทรายแป้งกลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินร่วน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนปนทรายแป้ง ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินแม่สาย (Ms)

(๓) กลุ่มดินร่วนมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ได้แก่ ชุดดินดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเร็ว (AC-pd)

ตารางที่ ๑ แสดงกลุ่มเนื้อดินตามชุดดินของจังหวัดน่าน

สภาพพื้นที่	สัญลักษณ์แผนที่	รายละเอียด	ชุดดิน	พื้นที่	
				ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ลุ่ม	๑	ดินเหนียว	Phi และ Na	๕๓,๕๖๗	๐.๗๕
	๒	ดินทรายแป้ง	Ms	๘๗,๑๙๑	๑.๒๒
	๓	ดินร่วน	AC-pd,	๕๑,๑๓๔	๐.๗๑
พื้นที่ดอน เขตดิน แห้ง	๔	ดินเหนียวเขตดินแห้ง	Bg Cg Mt และ Wi	๑๐๙,๘๗๑	๑.๕๓
	๕	ดินร่วนริมแม่น้ำเขตดินแห้ง	Cm Don, และ Kp	๔๑,๓๐๗	๐.๕๘
	๖	ดินร่วนละเอียดเขตดินแห้ง	Ds และ AC-wd	๕๔,๒๕๙	๐.๗๖
	๗	ดินร่วนหยาบเขตดินแห้ง	Sp	๑,๕๖๑	๐.๐๒
	๘	ดินลิกปานกลางถึงเศษหินเขตดินแห้ง	Ws	๓๑,๕๕๘	๐.๔๔
	๙	ดินตื้นถึงเศษหินเขตดินแห้ง	ChMr และ Ps	๑๓๕,๘๔๑	๑.๘๙
	๑๐	ดินตื้นถึงชั้นหินพื้นเขตดินแห้ง	Li และ Tl	๒๗๙,๙๕๙	๓.๙๐
พื้นที่ภูเขาสูง	๑๑	พื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ %	SC:slope complex	๖,๐๗๒,๘๘๓	๘๔.๗๐
พื้นที่เปิดเตล็ด-	๑๒	ที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้าง	U	๑๒๑,๙๖๒	๑.๗๐
	๑๓	พื้นที่น้ำ	W	๔๙,๒๔๓	๐.๖๙
	๑๔	พื้นที่อื่นๆ		๗๙,๗๐๙	๑.๑๑
รวมเนื้อที่ทั้งหมด				๗,๑๗๐,๐๔๕	๑๐๐.๐๐

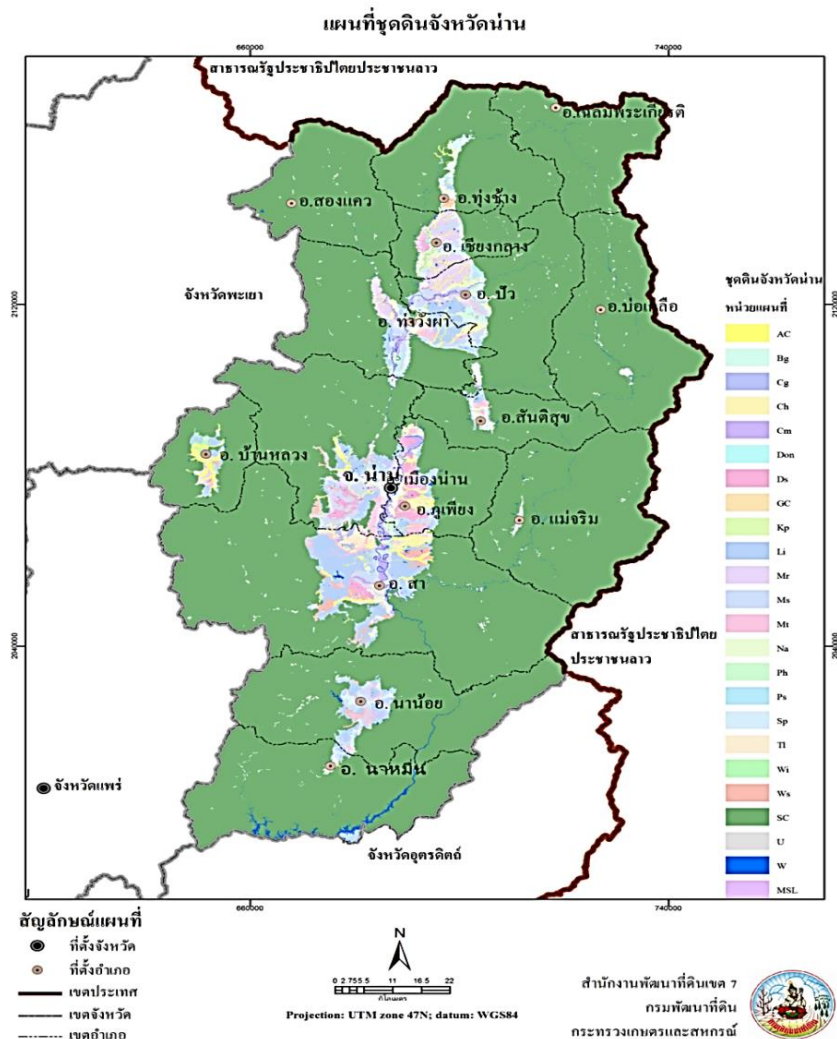
๒) ดินบริเวณพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง ดินมีช่วงแห้งนานในรอบปีและแห้งติดต่อกันมากกว่า ๔๕ วัน หรือแห้งรวมกันมากกว่า ๙๐ วันในรอบปี การเพาะปลูกพืชจะทำได้เฉพาะในช่วงฤดูฝน หลังจากช่วงนี้จะต้องมีแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ มีทำการเกษตรกรรมบริเวณพื้นที่สันดินริมแม่น้ำ เนินตะกอนรูปพัด ตะพักลำน้ำระดับกลางถึงสูง สภาพพื้นที่มีตั้งแต่ราบเรียบ ลูกคลื่น เนินเขาถึงพื้นที่สูงชัน บริเวณพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลของหินและโครงสร้างทางธรณีวิทยา ที่มีกระบวนการกร่อนและการปรับระดับของพื้นที่ทั้งหินตะกอน หินแกรนิต หินบะซอลต์ และภูมิประเทศศาสตร์ มีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร พื้นที่ราบมีการระบายน้ำของดินดีปานกลางหรือดี พื้นที่ดอนถึงพื้นที่สูงชัน มีการระบายน้ำดีหรือดีมากเกินไป มีสีดำ สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง และอาจพบจุดประสีเล็กน้อย ค่าปฏิกิริยาดินมีตั้งแต่เป็นกรดจัดจนถึงเป็นด่างปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำถึงสูง ซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการทางดินและชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดิน ประกอบด้วย ๑๖ ชุดดิน ได้แก่ชุดดินบ้านจ้อง (Bg), ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินวังไผ่ (Wi) ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินตะกอนลำน้ำเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC-wd) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินแม่มริม (Mr) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินลี (Li) และชุดดินท่าลี่ (Tl) จำแนกตามกลุ่มเนื้อดินอย่างกว้าง ๆ ได้ ๔ กลุ่ม ดังนี้ (สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๔๘ก; ๒๕๔๘ข; ๒๕๔๘ค; สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๕๒ ก)

(๑) กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินบ้านจ้อง (Bg) ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินแม่แตง (Mt) และชุดดินวังไทร (Wi)

(๒) กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินร่วน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนทรายแป้ง ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินตะกอนลำน้ำเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC-wd)

(๓) กลุ่ม ๔ กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินต้น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือ ดินร่วนเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวปนกับกรวดหรือลูกรัง ปริมาณเท่ากับ หรือมากกว่าดินลึกลับปานกลางถึงเศษหินเขตดินแห้งได้แก่ ชุดดินวังสะพุง (Ws) ร้อยละ ๓๕ โดยปริมาตรหรือพบชั้นหิน พื้นหรือชั้นมาร์ล ภายในความลึก ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินลี (Li) และชุดดินท่าลี่ (TU)

๓) ดินบริเวณพื้นที่ภูเขาสูง มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ ชุดดินที่ SC ไม่จำแนกดิน ดังแสดงในแผนที่ และตารางที่ ๒

ภาพ การจำแนกดินจังหวัดน่านที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ (๒๕๕๙)

ตารางที่ ๒ แสดงการจำแนกชุดดินของจังหวัดน่าน

สัญลักษณ์	ชุดดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
AC	ชุดดินตะกอนลำนํ้าเชิงซ้อน	๕๙,๑๓๙	๐.๘๒
Bg	ชุดดินบ้านจ้อง	๔๙,๑๔๘	๐.๖๙
Cg	ชุดดินเชียงของ	๔,๗๙๙	๐.๐๗
Ch	ชุดดินเชียงคาน	๔๐,๗๔๒	๐.๕๗
Cm	ชุดดินเชียงใหม่	๓๖,๔๗๔	๐.๕๑
Don	ชุดดินดงยางเอน	๖๐	๐.๐๐
Ds	ชุดดินด่านซ้าย	๔๖,๒๕๔	๐.๖๕
Kp	ชุดดินกำแพงเพชร	๔,๗๗๓	๐.๐๗
Li	ชุดดินลี	๒,๖๘๗,๔๙	๓.๗๕
Mr	ชุดดินแม่ริม	๘๙๙,๕๒	๑.๒๕
Ms	ชุดดินแม่สาย	๘๗๑,๙๑	๑.๒๒
Mt	ชุดดินแม่แตง	๕๑๕,๖๘	๐.๗๒
Na	ชุดดินน่าน	๔๒๕,๕๒	๐.๕๙
Ph	ชุดดินพาน	๑๑๐,๑๕	๐.๑๕
Ps	ชุดดินภูสะนา	๕๑,๔๗	๐.๐๗
Sp	ชุดดินสันป่าตอง	๑๕,๖๑	๐.๐๒
Tl	ชุดดินท่าลี่	๑๑๒,๑๐	๐.๑๖
Wi	ชุดดินวังไทร	๔๓,๕๖	๐.๐๖
Ws	ชุดดินวังสะพุง	๓๑๕,๕๘	๐.๔๔
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	๖,๐๗๒,๘๘๓	๘๔.๗๐
U	ที่อยู่อาศัย	๑๒๑,๙๖๒	๑.๗๐
W	พื้นที่น้ำ	๔๙,๒๔๓	๐.๖๙
MSL	พื้นที่เปิดเตล็ด	๗๙,๗๐๙	๑.๑๑
Grand Total	รวมเนื้อที่	๗,๑๗๐,๐๔๕	๑๐๐.๐๐

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาลแบ่งได้ ๓ ฤดูคือ

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ประมาณสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือนพฤษภาคม และไปสิ้นสุดในปลายเดือนกันยายน หรือต้นเดือนตุลาคม ซึ่งในระยะนี้ในเขตภาคกลางยังมีฝนตกหนักอยู่ รวมระยะเวลาของฝน ๔ - ๕ เดือน ฝนที่ตกในเขตนี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดจากอ่าวเบงกอล และอ่าวไทยมาประทะภูเขา ในภาคเหนือส่วนหนึ่ง กับอีกส่วนหนึ่งเป็นฝนเกิดจากพายุดีเปรสชันจากฝั่งทะเลจีนใต้เคลื่อนเข้าสู่อ่าวตังเกี๋ย และขึ้นฝั่งประเทศเวียดนาม เลยเข้ามาในแผ่นดินจนถึงเขตประเทศไทย ในระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน เมื่อถึงเดือนตุลาคม เมื่อถึงเดือนตุลาคมฝนในเขตนี้ จะเริ่มลดลงมากเนื่องจากลมฝ่ายเหนือจากประเทศจีน เริ่มพัดเข้ามาในเขตนี้ของประเทศไทยเป็นครั้งคราว สลับกับลมใต้จึงจะมีฝนอันเกิดจากการปะทะกันของอากาศ ๒ กระแส คือลมฝ่ายใต้ของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ กับลมฝ่ายเหนือของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บ้างเป็นครั้งคราว เดือนตุลาคมจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงของฤดูในเขตนี้ จากฤดูฝนเป็นฤดูหนาวฝนที่ตกแถบเทือกเขาหลวงพระบางไหลลงสู่แม่น้ำน่าน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ รวมระยะเวลาของฤดูประมาณ ๓.๕เดือน - ๔ เดือน ฤดูหนาวในเขตนี้อากาศหนาวเย็นกว่าภาคกลางมาก เนื่องจากลมฝ่ายเหนือหรือลมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดจากบริเวณความกดอากาศสูงในประเทศจีนได้นำความหนาวเย็นจากพื้นแผ่นดินของทวีปเอเชียในฤดูหนาวลงมา และถึงภาคเหนือก่อนภาคกลาง ความหนาวเย็นในอากาศยังไม่คลี่คลายออกมา เมื่อมาถึงเขตนี้อากาศยังรักษาความหนาวเย็นไว้ได้มาก ต่อเมื่อลมได้พัดผ่านภาคเหนือลงภาคกลาง ความหนาวเย็นก็คลี่คลายเป็นลำดับ อุณหภูมิของอากาศสูงขึ้นเรื่อยๆ ฉะนั้น อากาศในภาคกลางจึงไม่หนาวเย็นเท่ากับทางภาคเหนือ ซึ่งในฤดูหนาวอากาศลดลงต่ำถึง ๒ องศาเซลเซียส และบทยอดดอยอาจติดลบ จนเกิดเป็นน้ำค้างแข็ง หรือแม่คะนึ่ง

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์และไปสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม รวมระยะเวลาประมาณ ๓ เดือน ในเดือนกุมภาพันธ์ มรสุมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้พัดเข้าสู่อ่าวไทย และประเทศไทยแรงขึ้นเป็นลำดับ ในระยะนี้อาจมีลมฝ่ายเหนือจากประเทศจีนพัดแรงลงมาได้เป็นครั้งคราว อีกเหมือนกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการปะทะกันของอากาศสองกระแส กระแสหนึ่งเป็นลมฝ่ายเหนือจากประเทศจีน และอีกกระแสเป็นลมฝ่ายใต้จากทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นให้เกิดพายุฤดูร้อนในเขตนี้ได้เป็นครั้งคราวในเดือนมีนาคม และเมษายน อุณหภูมิในเขตนี้สูงขึ้นมากอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไปอุณหภูมิของจังหวัดน่านเคยขึ้นสูงสุด ๔๓.๓๐ องศาเซลเซียสในเดือนเมษายน ปี ๒๕๕๙

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ในช่วง ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒) พบว่าปริมาณน้ำฝนสูงสุดในปี ๒๕๕๔ เท่ากับ ๑,๙๖๒.๐๐ มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในปี ๒๕๕๖ เท่ากับ ๑,๐๕๓.๒๐ มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตกมากที่สุดในปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๒๕ วัน และมีจำนวนวันที่ฝนตกน้อยที่สุดในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๙๖ วัน

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก ๑๐ ปีย้อนหลัง

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันฝนตก
๒๕๕๒	๑,๐๙๕.๓๐	๑๐๗
๒๕๕๓	๑,๔๕๖.๘๐	๑๑๕
๒๕๕๔	๑,๙๖๒.๐๐	๑๒๕
๒๕๕๕	๑,๑๕๙.๘๐	๑๒๐
๒๕๕๖	๑,๐๕๓.๒๐	๑๐๗
๒๕๕๗	๑,๐๙๐.๐๐	๑๑๗
๒๕๕๘	๑,๑๓๐.๔๐	๑๑๗
๒๕๕๙	๑,๒๙๖.๕๕	๑๑๘
๒๕๖๐	๑,๑๘๓.๗๕	๑๑๓
๒๕๖๑	๑,๑๑๗.๐๐	๑๑๒
๒๕๖๒	๑,๒๗๕.๐๐	๙๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาน่าน กรกฎาคม ๒๕๖๓

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

จากสถิติในช่วง ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒) อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๖.๒๒ องศาเซลเซียส ในปี ๒๕๕๖ และมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๕๖ องศาเซลเซียส ในปี ๒๕๖๒ และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด ๕๑.๑๗ % ในปี ๒๕๕๗ ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด ๙๔.๕๘% ในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑

ตารางที่ ๔ แสดงอุณหภูมิต่ำสุด สูงสุด และความชื้นสัมพัทธ์ ๑๐ ปีย้อนหลัง (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒)

ปี	อุณหภูมิ (°C)				ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๓	๑๑.๘๐	๑๗.๖๗	๔๒.๒๐	๓๗.๓๙	๔๙.๙๒	๙๒.๒๕	๗๔.๓๓
๒๕๕๔	๑๐.๕๐	๑๗.๔๑	๓๘.๒๐	๓๕.๖๗	๕๕.๙๒	๙๔.๕๐	๗๘.๕๐
๒๕๕๕	๙.๑๐	๑๘.๙๐	๓๙.๘๐	๓๖.๒๘	๕๒.๙๒	๙๓.๐๘	๗๖.๕๐
๒๕๕๖	๘.๕๐	๑๖.๒๒	๔๑.๔๐	๓๖.๕๗	๕๑.๗๕	๙๓.๐๐	๗๕.๕๘
๒๕๕๗	๗.๒๐	๑๘.๐๐	๔๐.๔๐	๓๖.๗๐	๕๑.๑๗	๙๓.๖๗	๗๕.๘๓
๒๕๕๘	๑๐.๙๐	๑๘.๗๓	๔๐.๐๐	๓๗.๑๕	๕๒.๐๘	๙๓.๕๐	๗๗.๑๗
๒๕๕๙	๘.๓๐	๑๘.๔๓	๔๓.๓๐	๓๗.๐๓	๕๓.๐๘	๙๓.๙๒	๗๗.๘๓
๒๕๖๐	๗.๑๐	๑๘.๓๗	๔๐.๓๐	๓๖.๗๐	๕๓.๕๐	๙๔.๕๘	๗๗.๓๓
๒๕๖๑	๑๓.๐๐	๒๑.๗๖	๓๘.๒๐	๓๖.๒๐	๕๔.๕๘	๙๔.๕๘	๗๗.๖๗
๒๕๖๒	๗.๖๐	๑๘.๒๓	๔๒.๕๐	๓๗.๕๖	๔๗.๑๗	๙๑.๘๓	๗๒.๕๘

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาน่านกรกฎาคม ๒๕๖๓

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

เนื่องจากจังหวัดน่านมีสภาพภูมิประเทศเป็นเขาและเทือกเขา จึงเป็นแหล่งกำเนิดของลำน้ำ ต้นน้ำลำธาร ที่สำคัญ ๆ หลายสาย โดยมีแม่น้ำน่านเป็นลำน้ำสายหลักของพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งต้นกำเนิดจากลำน้ำหลายสายทางตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอปัว ถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และไหลลงสู่ด้านใต้ผ่านพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง เชียงกลาง ท่าวังผา และอำเภอเมือง ลงสู่พื้นที่อำเภอเวียงสา น่าน้อยและถึงอำเภอนาหมื่นเข้าสู่พื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ลำน้ำสายสำคัญต่างๆ ที่มีแหล่งกำเนิดในจังหวัดน่าน ได้แก่

๑) **แม่น้ำน่าน** ประกอบด้วยลุ่มน้ำหลายสายต้นกำเนิดจากดอยภูแวเทือกเขาหลวงพระบาง ซึ่งเป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบริเวณอำเภอปัวแล้วไหลผ่านอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จากนั้นไหลวกกลับมาทางตอนใต้ ผ่านอำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอนาหมื่นแล้วไหลเข้าสู่เขตจังหวัดอุตรดิตถ์จังหวัดพิษณุโลกจังหวัดพิจิตร ไปบรรจบรวมกับแม่น้ำปิงที่ปากน้ำโพจังหวัดนครสวรรค์ แม่น้ำน่านมีความยาวตามลำน้ำประมาณ ๗๗๐ กิโลเมตร

๒) **แม่น้ำสา** ต้นกำเนิดเกิดจากเทือกเขาด้านตะวันตกของอำเภอเวียงสามีนน้ำแม่ขิงไหลมาบรรจบทางตอนเหนือแล้วไหลลงสู่ลำน้ำน่านที่ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา

๓) **แม่น้ำว้า**ต้นกำเนิดจากเทือกเขาจอมด้านตะวันออกของอำเภอปัว ไหลผ่านอำเภอแม่จริมไปบรรจบกับแม่น้ำน่านที่ตำบลขี้ อำเภอเวียงสา

๔) **แม่น้ำสมุน**ต้นกำเนิดจากเทือกเขาผาจี ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองน่าน ไหลผ่านตำบลถ้ำมด ตำบลไชยสถาน ลงสู่แม่น้ำน่านที่ตำบลตุ๊ อำเภอเมืองน่าน

๕) **แม่น้ำแหง**ต้นกำเนิดจากเทือกเขาแม่ช้าง ด้านตะวันตกของอำเภอนาน้อยไหลผ่านที่ราบลุ่มอำเภอนาน้อย แล้วไหลย้อนขึ้นไปทางทิศเหนือ ลงสู่แม่น้ำน่านที่ตำบลสำ อำเภอเวียงสา

๖) **แม่น้ำปัว**ต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านตะวันออกของอำเภอปัว แล้วไหลลงสู่แม่น้ำน่านด้านตะวันตกที่บ้านสบปัวอำเภอปัว

๗) **แม่น้ำยาวฝั่งตะวันตก**ต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเชียงกลางแล้วไหลมาบรรจบกับแม่น้ำน่านที่บ้านสบยาว อำเภอท่าวังผา

๘) **แม่น้ำยาวฝั่งตะวันออก** ต้นกำเนิดจากเทือกเขาบริเวณอำเภอปัว อำเภอท่าวังผา และไหลลงมาบรรจบแม่น้ำน่านที่บ้านน้ำยาว อำเภอภูเพียง

๙) **แม่น้ำกอน**ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาต่าง ๆ ในท้องที่อำเภอเชียงกลางและอำเภอทุ่งช้าง ไหลไปบรรจบแม่น้ำน่านที่ ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ทรัพยากรป่าไม้และ พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดน่าน ประกอบด้วย

ป่าสงวนแห่งชาติพื้นที่จังหวัดน่านได้ประกาศกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติพ.ศ.๒๕๐๗ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดรวมทั้งสิ้น ๑๖ ป่า เนื้อที่ ๖,๔๙๗,๒๓๒ ไร่ และในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ และ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕ จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

- พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) มีจำนวน ๑๖ ป่า เนื้อที่ ๕,๗๓๘,๕๑๗.๓๗ ไร่
- พื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) มีจำนวน ๑๖ ป่า เนื้อที่ ๗๓๓,๕๖๔.๒๕ ไร่
- พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร(โซน A) มีจำนวน ๔ ป่าเนื้อที่ ๒๕,๑๕๐.๐๐ ไร่

แผนที่แสดงป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน ๑๖ ป่า

- ป่าเต็งรังที่มีไม้รังขาวเด่น (Pentacme Suavia) สามารถพบได้ในพื้นที่ที่มีความสูง ๗๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลขึ้นไประดับหน้าดินจะตื้นที่สุดในตระกูลของป่าเต็งรังด้วยกันความสูงของเรือนยอดไม้จะอยู่ที่ ๒๕ - ๓๕ เมตร

- ป่าเต็งรังที่มีไม้เหียงเด่น (Dipterocarpos Obtusifolius) สามารถพบได้ในพื้นที่ที่มีความสูงประมาณ ๘๐๐-๙๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล หน้าดินมีความลึกกว่าป่าเต็งประเภทแรกมีความสูงของเรือนยอดไม้ประมาณ ๓๐ เมตร

- ป่าเต็งรังที่มีไม้พลวงเด่น (Dipterocarpos Tuberculatus) สามารถพบได้ในพื้นที่ที่มีความสูงประมาณ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล และจะพบอยู่ในพื้นที่ที่มีระดับหน้าดินลึกที่สุดในตระกูลของป่าเต็งรังด้วยกัน ความสูงของเรือนยอดไม้ของป่าชนิดนี้จะไม่แน่นอน โดยปกติจะพบอยู่ที่ ๒๕-๓๕ เมตร

- ป่าเต็งรังผสมสนเขา (Pine - Dipterocarp Forest) จะสามารถพบได้ในพื้นที่ที่เป็นแถบเปลี่ยนระบบนิเวศน์ (Ecotone) ของป่าเต็งรังและป่าสน ด้วยเหตุนี้จึงสามารถพบได้ในความสูงจากระดับตั้งแต่ ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิเฉพาะพื้นที่ด้วย

ข.ป่าเบญจพรรณชนิดที่มีไม้สัก (Mixed Deciduous Forest With Tectona Grandis)

มักพบในบริเวณพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำกว่า ๗๐๐ เมตรลงมา (ระดับต่ำกว่าป่าเต็งรัง) โดยมากจะพบในบริเวณเชิงเขาที่มีดินอุดมสมบูรณ์และมีความชื้นสูงกว่าป่าเต็งรัง โดยเฉพาะบริเวณริมห้วยลำธาร และหุบเขาต่าง ๆ ไม้เด่นของป่าชนิดนี้ได้แก่ ไม้สัก (Teak หรือ Grandis) ป่าประเภทนี้สามารถที่จะจำแนกออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ป่าเบญจพรรณชื้น จะพบในบริเวณที่มีความชื้นและความอุดมสมบูรณ์สูงที่สุดในตระกูลเบญจพรรณด้วยกัน โดยมากมักพบในบริเวณลุ่มหุบเขาในบริเวณที่ติดกับลำธาร หรือห้วยต่าง ๆ

- ป่าเบญจพรรณแล้ง จะพบในบริเวณที่สูงกว่าประเภทแรก และมีระดับหน้าดินที่ตื้นกว่า

- ป่าเบญจพรรณ ต่ำพบในพื้นที่ที่มีความสูงต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับป่าเบญจพรรณสองประเภทแรกพบในบริเวณริมห้วยหรือลำธารต่าง ๆ เช่นเดียวกับป่าเบญจพรรณชื้น แตกต่างกันตรงที่ป่านี้ คุณภาพของดินป่าผลัดใบทั้งสองประเภทนี้ สามารถพบได้ตามแนวแม่น้ำนาน โดยจะขนานตามแม่น้ำทั้งทางทิศตะวันออกและตะวันตกกระจายตัวตามแนวเหนือใต้ ขนานด้วยป่าดิบเขา

ค.ป่าดิบเขา (Hill Evergreen Forest)

เป็นป่าที่พบในความสูงกว่า ๑,๐๐๐ เมตร ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ป่าดิบเขา ระดับต่ำ (๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ เมตร) และป่าดิบเขาระดับสูง (๑,๕๐๐ เมตร ขึ้นไป) พันธุ์ไม้ของป่าในทั้งสองระดับมีความคล้ายคลึงกัน คือ ส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยไม้ก่อด่างๆ เช่น กิ่งหม่น ก่อใบเลื่อม ก่อเดือยและก่อกุหลาบ ป่าดิบเขาที่พบส่วนใหญ่ในจังหวัดน่านเป็นป่าดิบเขาระดับต่ำมีพื้นที่ประมาณ ๐.๙๙ ล้านไร่ (ไม่รวมพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม) กระจายตามแนวเขาฝืนน้ำตะวันออก และทิวเขาหลวงพระบางเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่สูงชันยากต่อการเข้าถึง และไม่มีเหตุจูงใจเข้าถึง ทำให้ในขณะนี้ คงความเป็นป่าอย่างสมบูรณ์ ป่าดิบเขาในส่วนนี้ยังเป็นป่าต้นน้ำที่ป้อนเข้าสู่เขื่อนสิริกิติ์ที่จังหวัดอุตรดิตถ์อีกด้วย

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ สำนักแผนงานและสารสนเทศกรมป่าไม้, มีนาคม ๒๕๕๙

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดน่านแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๕ อำเภอ ๙๙ ตำบล ๙๒๓ หมู่บ้าน/ชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง และ อบต. ๘๐ แห่ง

ตารางที่ ๕ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดน่าน

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน			
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.
เมืองน่าน	๙๒๙.๔๖	๘.๑๐	๐	๑๑	๑๓๙	๓	๘
แม่จริม	๙๙๘.๑๕	๘.๗๐	๓๘.๐๐	๕	๓๘	๑	๔
บ้านหลวง	๓๓๘.๒๑	๒.๙๕	๔๕.๐๐	๔	๒๖	-	๔
น่าน้อย	๑,๔๐๘.๑๒	๑๒.๒๗	๖๐.๐๐	๗	๖๘	๒	๖
ปัว	๖๕๗.๓๖	๕.๗๓	๖๐.๐๐	๑๒	๑๐๗	๒	๑๐
ท่าวังผา	๗๐๒.๒	๖.๑๒	๔๓.๐๐	๑๐	๙๑	๑	๙
เวียงสา	๑,๘๙๔.๘๙	๑๖.๕๒	๒๕.๐๐	๑๗	๑๒๘	๓	๑๓
ทุ่งช้าง	๗๖๐.๘๑	๖.๖๓	๙๘.๐๐	๔	๔๐	๒	๓
เชียงกลาง	๒๗๗.๑๒	๒.๔๒	๗๖.๐๐	๖	๖๐	๒	๓
นาหมื่น	๗๘๕.๖๑	๖.๘๕	๘๐.๐๐	๔	๔๘	๑	๓
สันติสุข	๔๑๖.๘๔	๓.๖๓	๓๒.๐๐	๓	๓๑	-	๓
บ่อเกลือ	๘๔๘.๓๔	๗.๓๙	๑๓๓.๐๐	๔	๓๙	๑	๓
สองแคว	๕๔๔.๓๖	๔.๗๕	๘๐.๐๐	๓	๒๕	๑	๒
ภูเพียง	๓๙๑.๙๑	๓.๔๒	๔.๐๐	๗	๖๑	-	๗
เฉลิมพระเกียรติ	๕๑๘.๖๙	๔.๕๒	๑๔๐.๐๐	๒	๒๒	-	๒
รวม	๑๑,๔๗๒.๐๗			๙๙	๘๙๓	๑๙	๘๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ประชากรของจังหวัดน่านมีทั้งหมด ๔๗๘,๒๓๓ คนแยกเป็นประชากร ชาย ๒๓๙,๔๖๙ คน ประชากรหญิง ๒๓๘,๖๕๓ คน โดยประชากรที่มีอยู่จริงในพื้นที่จังหวัดน่านจากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓๓๘,๕๕๘ คน เป็นประชากรชาย ๑๖๙,๕๓๐ คน และประชากรหญิง ๑๖๙,๐๒๘ คน โดยแยกเป็นรายอำเภอดังแสดงในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนประชากรของจังหวัดน่าน

อำเภอ	ชาย(คน)	หญิง(คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน	ข้อมูล จปฐ. ๒๕๖๒*	
					ครัวเรือน	ประชากร (คน)
เมืองน่าน	๔๐,๙๑๒	๔๑,๒๒๑	๘๒,๑๓๓	๓๔,๒๒๘	๑๘,๙๑๕	๕๔,๔๓๗
แม่จริม	๘,๓๐๗	๗,๙๘๒	๑๖,๒๘๙	๔,๘๕๑	๓,๔๙๗	๑๑,๔๒๒
บ้านหลวง	๕,๘๒๙	๕,๗๖๓	๑๑,๕๙๒	๓,๙๐๙	๓,๐๕๑	๘,๖๓๘
น่าน้อย	๑๖,๒๒๘	๑๖,๒๖๓	๓๒,๔๙๑	๑๑,๓๓๘	๗,๘๔๑	๒๒,๑๔๑
ปัว	๓๑,๙๕๕	๓๒,๕๒๔	๖๔,๔๗๙	๒๐,๓๑๓	๑๔,๖๔๙	๔๕,๕๖๖
ท่าวังผา	๒๕,๒๕๔	๒๕,๔๐๔	๕๐,๖๕๘	๑๖,๘๒๓	๑๒,๒๓๘	๓๓,๗๖๐
เวียงสา	๓๕,๓๑๘	๓๕,๑๓๗	๗๐,๔๕๕	๒๕,๑๖๑	๑๗,๒๓๔	๕๒,๖๒๙
ทุ่งช้าง	๙,๕๗๑	๙,๔๑๑	๑๘,๙๘๒	๖,๓๙๒	๔,๑๒๐	๑๓,๔๗๘
เขียงกลาง	๑๓,๕๕๗	๑๓,๗๗๐	๒๗,๓๒๗	๙,๔๙๑	๗,๐๗๕	๑๙,๖๑๑
นาหมื่น	๗,๒๙๘	๗,๐๗๘	๑๔,๓๗๖	๔,๔๓๔	๓,๕๐๗	๑๐,๑๔๙
สันติสุข	๘,๐๗๓	๗,๖๗๔	๑๕,๗๔๗	๔,๙๖๓	๓,๖๘๓	๑๐,๗๐๖
บ่อเกลือ	๗,๗๘๔	๗,๔๓๓	๑๕,๒๑๗	๔,๗๒๒	๓,๒๐๖	๑๒,๘๖๕
สองแคว	๖,๔๑๓	๕,๙๘๙	๑๒,๔๐๒	๓,๖๘๒	๒,๗๕๔	๙,๔๖๗
ภูเพียง	๑๗,๙๕๔	๑๘,๒๐๔	๓๖,๑๕๘	๑๓,๒๑๐	๙,๐๓๑	๒๕,๙๑๙
เฉลิมพระเกียรติ	๕,๐๒๖	๔,๘๐๐	๙,๘๒๖	๓,๓๒๙	๒,๑๓๔	๗,๗๗๐
รวม	๒๓๙,๔๖๙	๒๓๘,๖๕๓	๔๗๘,๑๒๒	๑๖๖,๘๕๕	๑๑๒,๙๓๕	๓๓๘,๕๕๘

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน สิงหาคม ๒๕๖๓

* ที่มา กรมการพัฒนาชุมชน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี ๒๕๖๒ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคม วัฒนธรรม

สังคมคนน่าน ประชากรในจังหวัดน่านมีอยู่อย่างเบาบางเป็นอันดับ ๓ ของประเทศ กระจุกกระจายไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

ชาวไทยวน หรือ คนเมือง ส่วนใหญ่อพยพมาจากเชียงแสนและบริเวณต่างๆ ของล้านนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด

ชาวไทลื้อ (ไทลื้อ, ไทยอง) ส่วนใหญ่อพยพมาจากสิบสองปันนาและหัวเมืองต่าง ๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงซึ่งมีทั้งอพยพมาด้วยความสมัครใจและอพยพมาเนื่องจากเกิดศึกสงครามทั้งภายในหัวเมืองลื้อเอง และอพยพมามากที่สุดยุคเก็บผักใส่ซ้าเก็บข้าใส่เมืองของเจ้ากาวิละแห่งเชียงใหม่ และเจ้าอัตถวรปัญญา แห่งนครน่าน และยุคของเจ้าสุมนเทวราช อีกทั้งมีการอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ ครั้งเกิดการปฏิวัติการปกครองประเทศของจีน ชาวไทลื้ออาศัยตั้งบ้านเรือน อยู่กระจัดกระจายตามลุ่มน้ำต่าง ๆ ในจังหวัดน่านมีมากที่สุด คือ อำเภอปัวแทบทุกตำบล อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว อำเภอเขียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง เลยไปถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดน่าน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

(๑) ไทยลื้อฝั่งสิบสองปันนาตะวันออก ได้แก่ เมืองลำ เมืองมาง (อาศัยอยู่แถบกลุ่มแม่น้ำน่าน บริเวณชุมชนบ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา และแถวตำบลยอด อำเภอสองแคว) สำเนียงพูดใกล้เคียงกับภาษาไทยอีสานปนลาวพวน

(๒) ไทยลื้อฝั่งสิบสองปันนาตะวันตก ได้แก่ เมืองยู้ เมืองยอง เมืองเชียงลาบ เมืองเสี้ยว (อาศัยอยู่แถบกลุ่มแม่น้ำย่าง บริเวณชุมชนตำบลยม อำเภอท่าวังผา แถบกลุ่มแม่น้ำปัว ตำบลศิลาเพชร ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว ถึงตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ) สำเนียงพูดเหมือนสำเนียงคนยองในจังหวัดลำพูน - เชียงใหม่

ชาวไทพวน หรือ ลาวพวน อยู่ที่บ้านฝายมูล อำเภอท่าวังผา และบ้านหล่มบึงพวน อำเภอเวียงสา

ชาวไทเขิน หรือ ชาวขิ่น อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทางวัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาพูดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีการนับถือผีเจ้าเมืองของไทเขินอยู่ จึงรู้ว่าเป็นไทเขิน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา ส่วนบ้านเชียงยืน ตำบลยม อำเภอท่าวังผา ถูกชาวไทลื้อกลืนวัฒนธรรมจนไม่เหลือเค้าของชาวไทเขิน

ชาวไทใหญ่ หรือ เจี้ยว หรือ ไตโหลง มีถิ่นฐานในรัฐฉาน และเชียงตุง อาศัยอยู่บริเวณแกวอำเภอทุ่งช้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกกว่าเป็นชาวไทใหญ่

นอกจากนี้ในบริเวณที่สูงตามไหล่เขายังเป็นชุมชนของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า “ชาวเขา” ได้แก่ ชาวม้ง, เมี่ยน, ลัวะหรือถิ่น, ขมุ รวมถึงชาวตองเหลืองหรือมาบลี ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา ผู้คนในจังหวัดน่านจึงมีภาษาพูดที่หลากหลายด้วยเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยถิ่นเหนือหรือคำเมืองสำเนียงน่าน

นอกจากนี้ในบริเวณที่สูงตามไหล่เขายังเป็นชุมชนของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า "ชาวเขา" ได้แก่ ชาวลัวะ หรือ ถิ่น, ม้ง, เมี่ยน, ขมุ, ตองเหลืองหรือมาบลี ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสาและลาหู่ (มุเซอ)

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนประชากรกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดน่าน

ที่	ชาติพันธุ์	หลังคาเรือน	ครอบครัว	ชาย	หญิง	ชาย (เด็ก)	หญิง (เด็ก)	รวม	ร้อยละ	
									น่าน	ประเทศ
๑	ลัวะ (ละว้า)	๑๐,๕๔๓	๑๒,๑๔๐	๑๖,๐๔๔	๑๕,๗๑๘	๕,๒๙๒	๕,๒๓๑	๔๒,๒๘๕	๔๔.๘๕	๗๑.๙๑
๒	ม้ง (แม้ว)	๔,๖๖๑	๕,๙๐๗	๙,๖๓๒	๙,๗๘๐	๕,๗๘๘	๕,๗๙๗	๓๑,๐๓๗	๓๒.๙๒	๑๔.๙๘
๓	เมี่ยน (เย้า)	๑,๙๕๗	๒,๒๔๐	๔,๘๑๐	๔,๕๙๕	๑,๒๗๖	๑,๒๒๙	๑๑,๙๑๐	๑๒.๖๓	๒๔.๓๖
๔	ขมุ	๒,๑๐๑	๒,๓๗๑	๓,๔๘๑	๓,๓๒๘	๙๓๙	๙๒๐	๘,๖๖๘	๙.๑๙	๖๖.๒
๕	มลาบรี (ตองเหลือง)	๕๐	๖๒	๑๑๐	๑๓๑	๕๒	๖๔	๓๕๗	๐.๓๘	๗๗.๕๕
๖	ลาหู่ (มุเซอ)	๗	๗	๑๑	๘	๔	๓	๒๖	๐.๐๓	๐.๐๒

ที่มา : ทำเนียบชุมชนบนพื้นที่สูง ๒๐ จังหวัดในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การทุนสำหรับเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

๑.๔ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๔.๑ การคมนาคม

จังหวัดน่านมีการคมนาคมที่สำคัญ คือ ทางรถยนต์และทางอากาศ เส้นทางรถยนต์มีหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดสำหรับใช้ติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง และการคมนาคมทางอากาศเส้นทางการบินจากจังหวัดน่านไปยังกรุงเทพมหานคร

๑.๔.๒ การสาธารณูปโภค

ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดน่านมีการประปา ๒ แห่ง มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น ๗.๔ ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำที่ผลิตได้ ๖.๘ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ ๔.๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ๒๙๖.๕๔ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น ๑๕๓,๘๖๕ ราย

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรายงานว่าจังหวัดน่านมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ตามราคาประจำปี ๓๓,๖๗๔ ล้านบาทและมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (Per capital GPP) ๗๐,๓๔๖ บาท โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ภาคเกษตร จำนวน ๙,๗๔๘ ล้านบาท ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการทำนาข้าวบริเวณที่ราบลุ่มและทำการปลูกพืชไร่ เช่นยาสูบข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ถั่วเขียวถั่วลิสงและสวนผลไม้ที่ทำการเพาะปลูกมากได้แก่ลำไยมะม่วงมะขามหวานลิ้นจี่และส้มเขียวหวานที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่านหรือที่เรียกว่าส้มสีทองด้านอุตสาหกรรมครัวเรือนส่วนใหญ่มีการทอผ้าพื้นเมืองและการทำเครื่องเงิน

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่าน (GPP)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๑ เป็น ๓๓,๖๗๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๗.๕๖ และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๑ เป็น ๙,๗๔๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๕ ของผลิตภัณฑ์ของจังหวัดน่าน

ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่าน (GPP) ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑

สาขาการผลิต	2556	2557	2558	2559	2560	2561
ภาคเกษตรกรรม	8,426	9,191	9,261	8,546	8,582	9,748
เกษตรกรรมการป่าไม้ และการประมง	8,426	9,191	9,261	8,546	8,582	9,748
ภาคนอกเกษตรกรรม	17,760	18,002	19,892	21,736	22,726	23,927
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	172	147	177	227	269	276
การผลิตอุตสาหกรรม	1,357	1,521	1,662	1,882	2,057	2,480
ไฟฟ้าก๊าซ และระบบปรับอากาศ	291	310	299	312	333	296
การประปาและการจัดการของเสีย	62	77	82	84	101	118
การก่อสร้าง	1,449	1,374	1,625	1,837	1,833	1,931
การขายส่งการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์	2,533	2,922	3,307	3,580	3,771	4,107
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	336	374	436	503	596	455
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	110	110	138	145	174	196
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	246	266	314	213	240	324
การเงินและการประกันภัย	1,921	2,210	2,476	2,852	2,952	2,996
กิจกรรมเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์	1,496	1,228	1,281	1,693	1,601	1,770
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	1	1	1	1	1	2
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น	119	115	111	95	113	155
การบริหารราชการการประกันประเทศ ฯ	2,783	2,032	2,518	2,632	2,776	2,931
การศึกษา	3,409	3,734	3,815	3,928	3,967	3,741
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,024	1,128	1,188	1,266	1,431	1,635
ศิลปะความบันเทิงและนันทนาการ	57	57	56	71	84	98
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	392	395	408	414	426	417
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	26,186	27,193	29,153	30,281	31,308	33,674
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	58,475	60,983	65,644	68,477	71,121	75,676
จำนวนประชากร (1,000คน)	448	446	444	442	440	445

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรื่อนเกษตรและแรงงานภาคการเกษตร

จังหวัดน่านมีจำนวนครั้วเรื่อน ทั้งหมด ๑๖๘,๘๔๕ ครั้วเรื่อน แยกเป็นครั้วเรื่อนภาคเกษตร ทั้งหมด ๘๙,๗๐๔ ครั้วเรื่อน และมีแรงงานภาคเกษตรทั้งหมด ๑๑๑,๕๕๘ ราย

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนครั้วเรื่อนเกษตรกรของจังหวัดน่าน

อำเภอ	จำนวนครั้วเรื่อนทั้งจังหวัด	จำนวนครั้วเรื่อนเกษตร	ร้อยละครั้วเรื่อนเกษตร/ ครั้วเรื่อนทั้งจังหวัด
เมืองน่าน	๓๔,๖๘๖	๑๐,๘๗๔	๓๑.๓๕
แม่จริม	๔,๘๘๔	๓,๓๙๙	๖๙.๕๙
บ้านหลวง	๓,๙๑๗	๒,๖๙๔	๖๘.๗๘
น่าน้อย	๑๑,๔๒๑	๖,๗๑๑	๕๘.๗๖
ป่า	๒๐,๕๒๕	๑๐,๘๓๑	๕๒.๗๗
ท่าวังผา	๑๖,๙๕๖	๑๐,๖๐๐	๖๒.๕๑
เวียงสา	๒๕,๓๔๘	๑๐,๖๐๓	๕๗.๖๑
ทุ่งช้าง	๖,๔๘๐	๓,๗๐๖	๕๗.๑๙
เขียงกลาง	๙,๕๕๙	๕,๐๙๙	๕๓.๓๔
นาหมื่น	๔,๔๔๙	๓,๐๘๔	๖๙.๓๒
สันติสุข	๕,๐๑๑	๓,๓๒๐	๖๖.๒๕
บ่อเกลือ	๔,๗๗๐	๓,๒๘๗	๖๘.๙๑
สองแคว	๓,๗๒๘	๒,๔๔๘	๖๕.๖๗
ภูเพียง	๑๓,๖๓๑	๖,๕๒๙	๔๗.๙๐
เฉลิมพระเกียรติ	๓,๓๘๑	๒,๕๑๙	๗๔.๕๐
รวม	๑๖๘,๗๔๖	๘๙,๗๐๔	๕๓.๖๑

* ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดน่าน

** ที่มา : การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

๒.๒.๑ การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร

พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของจังหวัดน่านมีทั้งหมด ๒,๕๑๘,๙๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๓ ของพื้นที่ทั้งหมด จากข้อมูลแผนที่การใช้ประโยชน์ของกรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. ๒๕๕๙) สามารถจำแนกพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรเป็น พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น/ไม้ผล พื้นที่ปลูกพืชไร่ พื้นที่ปลูกพืชสวน พื้นที่ไร่หมุนเวียน พื้นที่ทำเกษตรผสมผสาน พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ดังแสดงในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดน่าน

ลักษณะพื้นที่	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดน่าน	๗,๑๗๐,๐๔๕	๑๐๐
พื้นที่ป่า	๔,๔๒๙,๓๙๔	๖๑.๗๗
- ป่าสมบูรณ์	๔,๓๑๖,๒๑๒	๖๐.๑๙
- ป่ารกร้าง	๑๑๓,๑๘๒	๑.๕๘
พื้นที่ทางการเกษตร	๒,๕๑๘,๙๕๒	๓๕.๒๓
- พื้นที่นาข้าว	๒๒๖,๐๓๓	๓.๑๕
- พืชไร่	๕๐๙,๙๖๓	๗.๑๐
- ไม้ยืนต้น	๔๑๒,๗๖๕	๕.๗๖
- ไม้ผล	๒๐๕,๓๔๒	๒.๘๗
- พืชสวน	๑,๓๕๓	๐.๐๒
- ไร่หมุนเวียน	๑,๑๖๙,๓๘๐	๑๖.๓๑
- ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๙๑๙	๐.๐๑
- สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๙๓	-
- เกษตรผสมผสาน	๓๗๒	๐.๐๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๓๙,๐๒๒	๑.๙๕
พื้นที่แหล่งน้ำ	๕๑,๘๙๐	๐.๗๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๓,๔๒๕	๐.๓๒
- พื้นที่ลุ่ม	๕๘๒	๐.๐๑
- พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๒,๘๔๓	๐.๓๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน; ๒๕๖๑

๒.๒.๒ พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)

เนื่องจากรัฐบาลนำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และคณะรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาไร่ที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ของประชาชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ควบคู่กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จึงมีข้อสั่งการให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน โดยให้มีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ รวมทั้งให้มีผู้แทนจากภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการด้วย การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ดำเนินงานภายใต้ต้นนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เป็นการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ยากไร้ ไม่มีที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่เป็นการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชนในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม การส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ และจัดให้มีการปลูกป่าเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาออกกฎหมายเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐอย่างสูงสุด แต่ประชาชนที่เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ไม่สามารถนำมาเรียกร้องให้รัฐออกเอกสารสิทธิ เช่น โฉนดที่ดิน เพื่อป้องกันมิให้มีการถ่ายโอนทรัพย์สินของรัฐไปยังกลุ่มผลประโยชน์ในภายหลังได้

จังหวัดน่านมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) จำนวนประมาณ ๒๔๐,๐๐๐ ไร่ ปัจจุบันดำเนินการแล้วใน ๑๗ พื้นที่ ๘๘,๑๐๗-๒-๔๗ ไร่ ๒ งาน ๔๗ ตารางวา และอยู่ระหว่างรอการพิจารณาอนุมัติปี ๒๕๖๒ จำนวน ๕ พื้นที่ ๓๒,๔๑๖ ไร่

สรุปการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ท้องที่จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวน ๖ พื้นที่ดังแสดงในตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ พื้นที่การจัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ปี ๒๕๕๙

ที่	ตำบล	อำเภอ	ราย	แปลง	ไร่	ขออนุญาตตามมาตรา ๑๖ (ไร่)	หมายเหตุ
๑	ตาลชุม	ท่าวังผา	๑๕๔	๒๑๔	๑,๗๗๙	๒,๓๕๓	ป่าน้ำยาว และป่าน้ำสวด
๒	ยอด	สองแคว	๔๖๗	๑,๑๓๘	๕,๐๒๒	๖,๒๖๙	ป่าน้ำยาว และป่าน้ำสวด
๓	บ้านพี่	บ้านหลวง	๒๕๖	๓๑๖	๓,๒๓๘	๓,๔๕๔	ป่าน้ำยาว และป่าน้ำสวด
๔	เปือ	เชียงกลาง	๒๕	๒๘	๑๖๗	๑๘๓	ป่าน้ำยาว และป่าน้ำสวด
๕	บัวใหญ่	น่าน้อย	๔๕๖	๔๗๙	๒,๗๐๑	๒,๗๙๖	ป่าฝั่งขวาแม่น้ำน่านตอนใต้
๖	ป่าแกวหลวง	สันติสุข	๖๓๓	๙๖๒	๘,๔๓๖	๑๐,๔๕๒	ป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้
	รวม	๖ อำเภอ	๑,๙๙๑	๓,๑๓๗	๒๑,๓๔๓	๒๕,๕๐๗	

๑) สรุปการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ท้องที่จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๕ พื้นที่ ดังแสดงในตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ พื้นที่การจัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ปี ๒๕๖๐

ที่	ตำบล	อำเภอ	ราย	แปลง	ไร่	ขออนุญาตตามมาตรา ๑๖ (ไร่)	หมายเหตุ
๑	พงษ์	สันติสุข	๕๒๕	๗๐๐	๕๐๒๑-๒-๙๒	๕,๒๕๖-๐-๔๖	ป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้
๒	คู่งพงษ์	สันติสุข	๕๑๕	๗๑๔	๖,๗๗๔-๐-๐๒	๗,๑๒๖-๑-๙๕	ป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้
๓	ซึ้ง	เวียงสา	๔๓๓	๖๔๕	๖,๒๕๑-๑-๕๓	๖,๙๒๖-๓-๕๙	ป่าน้ำว้า และป่าห้วยสาสี่
๔	ไหล่น่าน	เวียงสา	๗๔๗	๘๓๑	๙,๘๒๔-๓-๕๑	๑๑,๒๐๑-๓-๙๗	ป่าน้ำว้า และป่าห้วยสาสี่
๕	ดงพญา	บ่อเกลือ	-	-	-	๑๗๖-๓-๓๘	ป่าดอยภูคาและป่าผาแดง
	รวม	๓ อำเภอ	๒,๒๒๐	๒,๘๙๐	๒๗,๘๗๒-๐-๕๙	๓๐,๖๘๘-๐-๓๕	

๑) สรุปการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ท้องที่จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๕ พื้นที่ดังแสดงในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ พื้นที่การจัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ปี ๒๕๖๑

ที่	ตำบล	อำเภอ	ราย	แปลง	ไร่	ขออนุญาตตาม มาตรา ๑๖ (ไร่)	หมายเหตุ
๑	- แม่สาคร - อ่าวนาไลอย	เวียงสา	๓๐๗	๔๑๗	๓,๖๒๙-๓-๖๙	๓,๖๒๖-๓-๖๙	ป่าแม่สาครฝั่งขวา
๒	- แม่ชะนิง - ยาบหัวนา - ปงสนุก	เวียงสา	๔๒๙	๖๕๐	๔,๒๗๘-๑-๔๘	๔,๒๗๘-๑-๔๘	ป่าห้วยแม่ชะนิง
๓	- ผาสิ่งห์ - บ่อ	เมือง	๑๐๑	๑๕๐	๕๗๑-๐-๑๗	๕๗๑-๐-๒๓	ป่าถ้ำผาดูบ
๔	ยาบหัวนา	เวียงสา	๒๖๖	๓๔๖	๔,๕๓๒-๐-๒๓	๔,๕๓๒-๐-๒๓	ป่าน้ำสาฝั่งขวาตอนขุน
๕	- ทุ่งช้าง - เปือ - ผาดอ - ตาลชุม - ป่าคาลหลวง - บ้านพื้ - สวด - ยอด - ชนแดน - สะเนียน - บ่อ - ผาสิ่งห์	ทุ่งช้าง เขียงกลาง ท่าวังผา บ้านหลวง สองแคว เมือง	๑,๕๘๓	๒,๒๓๕	๑๙,๒๕๒-๙๑	๑๙,๒๕๑-๓-๙๑	ป่าน้ำยาวและ ป่าน้ำสวด
๖	- เรือง - สวก	เมือง			๑๗๒-๒-๖๘ ๑๘๒-๑-๙๖	๓๕๕-๐-๖๔	ป่านาชาวฝั่งซ้าย ถนน สายแพร่
	รวม	๘ อำเภอ			๓๒,๖๑๘-๒-๑๒	๓๒,๖๑๕-๒-๑๒	

๒) สรุปการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ที่จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ที่รอการพิจารณา จำนวน ๕ พื้นที่ดังแสดงในตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ พื้นที่การจัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ปี ๒๕๖๒ ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา

ป่าสงวนแห่งชาติ	ท้องที่				พื้นที่ ขออนุญาต ม.๑๖
	ตำบล	อำเภอ	ราย	แปลง	
๑. ป่าฝั่งขวาแม่น้ำน่านตอนใต้	เชียงของ	น่าน้อย	๑๘๑	๒๑๕	๘๗๘
	นาทะนุง	นาหมื่น	๒๕๑	๔๑๑	๒,๒๗๘
	น่าน้อย	น่าน้อย	๓๔๓	๕๑๑	๓,๙๙๗
	น้ำตก	น่าน้อย	๕๓๒	๘๓๕	๙,๔๗๗
	บัวใหญ่	น่าน้อย	๔	๔	๔
	ศรีษะเกษ	น่าน้อย	๔๘๑	๕๘๗	๓,๐๘๕
	สถาน	น่าน้อย	๒	๒	๒
	สันทะ	น่าน้อย	๔๖๑	๗๖๙	๒,๗๓๔
	ปิงหลวง	นาหมื่น	๒๗๕	๓๙๔	๓,๑๑๕
	เมืองลี	นาหมื่น	๘๑	๙๔	๔๔๐
	บ่อแก้ว	นาหมื่น	๓๑๐	๔๒๑	๑,๕๗๐
รวม	๑๑	๒	๒,๙๒๑	๔,๒๔๓	๒๗,๕๘๐
๒. ป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้	น้ำเกียน	ภูเพียง	๒	๓	๑๒
	น้ำปาย	แม่จริม	๑๐	๑๔	๘๖
	บ่อ	เมือง	๙	๙	๑๐๔
	ฝายแก้ว	ภูเพียง	๑๓๔	๑๔๘	๙๙๕
	เมืองจิ่ง	ภูเพียง	๔	๔	๐.๒
	แม่จริม	แม่จริม	๑๓๔	๑๖๔	๘๙๔
	หนองแดง	แม่จริม	๒๘	๓๖	๑๒๗
	หมอมือง	แม่จริม	๓๐	๔๔	๑๒๑
รวม	๘	๓	๓๕๑	๔๒๒	๒,๓๓๙
๓. ป่าดอยภูคาป่าผาแดง	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	๙๑	๑๓๕	๖๑๖
	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	๑๑๑	๑๓๓	๕๘๖
รวม	๒	๑	๒๐๒	๒๖๘	๑,๒๐๒
๔. ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด ต.นาไร่หลวงอ.สองแคว	นาไร่หลวง	สองแคว	๑๕๓	๑๙๘	๘๕๙
รวม	๑	๑	๑๕๓	๑๙๘	๘๕๙
๕. ป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้ ต.เมืองจิ่งอ.ภูเพียง	เมืองจิ่ง	ภูเพียง	๘๐	๙๔	๔๓๖
รวม	๑	๑	๘๐	๙๔	๔๓๖
รวมทั้งหมด	๒๓	๘	๓,๗๐๗	๕,๒๒๕	๓๒,๔๑๖

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่านกรกฎาคม ๒๕๖๓

๒.๒.๓ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

จังหวัดน่านดำเนินการปฏิรูปที่ดินทั้งหมดใน ๑๔ อำเภอ ยกเว้นอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จำแนกเป็น

๑) พื้นที่ที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ :

๑.๑) ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรฯ	จำนวน ๑๑ โครงการ	เนื้อที่ ๑๑๗,๑๗๐ ไร่
๑.๒) ป่าโซน A	จำนวน ๔ โครงการ	เนื้อที่ ๒๕,๑๕๐ ไร่
๑.๓) ป่าโซน E	จำนวน ๑๕ โครงการ	เนื้อที่ ๖๔๔,๘๘๒ ไร่
๑.๔) พื้นที่ป่าโซน อี ทับซ้อนที่จำแนก ฯ		เนื้อที่ ๓๕,๓๔๕ ไร่
รวมพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน		เนื้อที่ ๗๕๑,๘๕๗ ไร่

๒) พื้นที่กั้นคั้นกรมป่าไม้ เนื้อที่ ๓๔๔,๙๑๑ ไร่

๓) เหลือพื้นที่ดำเนินการจริง จำนวน ๔๐๖,๙๔๖ ไร่

๔) จัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม จำนวน ๔๕,๗๙๘ ราย ๖๔,๒๖๖ แปลง ๓๔๖,๔๗๖ ไร่

๕) จัดที่ดินชุมชนที่อยู่อาศัย จำนวน ๖,๕๑๒ ราย ๖,๗๔๒ แปลง ๒,๘๑๖ ไร่

๖) พื้นที่ที่ยังตกค้างการจัด ประมาณ ๕๗,๖๕๔ ไร่ (แหล่งน้ำ/ถนน/ภูเขา/มีหนังสือ

สำคัญ/ที่สาธารณะ/ที่ดินตกรังวัด/อื่น ๆ)

ถนนและแหล่งน้ำ	เนื้อที่ประมาณ	๑๙,๑๕๐ ไร่
ที่มีหนังสือสำคัญ	เนื้อที่ประมาณ	๑๖,๒๕๒ ไร่
ที่สาธารณะและอื่น ๆ	เนื้อที่ประมาณ	๑๐,๒๐๙ ไร่
ที่ดินที่คาดว่าจะจัดได้	เนื้อที่ประมาณ	๑๒,๐๔๓ ไร่

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ แหล่งน้ำในเขตชลประทาน

แหล่งน้ำในเขตชลประทานของจังหวัดน่านมีทั้งหมด ๓๘ แห่ง มีพื้นที่รับประโยชน์
ทั้งหมด ๗๓,๒๒๗ ไร่ คิดเป็น ๕.๑๗% ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

ตารางที่ ๑๕ แหล่งน้ำในเขตชลประทาน

แหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์(ไร่)
อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	๕	๔๙.๖๗	๑๑,๖๙๒
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	๒๙	๑๔.๐๒	๓๐,๑๕๐
ฝายขนาดกลาง	๕	-	๓๑,๓๘๕
รวม	๓๘	๓๙.๕๑	๗๓,๒๒๗

ที่มา : โครงการชลประทานน่านปี ๒๕๖๒

๒.๓.๒ แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน (๙๔.๘๒% ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด)

๑) แหล่งน้ำนอกเขตชลประทานที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำสายหลัก จำนวน ๗ สาย ซึ่งในแต่ละปีจะมีน้ำท่าประมาณ ๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตรมีแหล่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๔๐ แห่ง บ่อบาดาลขนาดเล็ก จำนวน ๑,๑๘๕ แห่ง และแหล่งอื่นๆ ที่พบจากการสำรวจของกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความจุประมาณ ๔๔.๔๗ ล้านบ.ม. ดังตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทาน

แหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	น้ำท่า/ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)
แม่น้ำสายหลัก	๗	มีปริมาณน้ำท่าประมาณ ๔๕
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (อปท.)	๔๘	๒๓.๗๙๔
บ่อบาดาล	๑,๑๘๕	๑.๑๓
จากการสำรวจของกรมทรัพยากรน้ำ	-	๔๔.๔๗

ที่มา : โครงการชลประทานน่านปี ๒๕๖๒

๒) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานซึ่งดำเนินการส่งเสริมโดยสถานีพัฒนาที่ดินน่าน ประกอบด้วย อ่าง/สระเก็บน้ำ จำนวน ๑๐๐ แห่ง ระบบส่งน้ำในไร่นา จำนวน ๙๕ แห่ง แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๔,๘๐๓ แห่ง ซึ่งจะมีพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด ๑๔,๔๐๙ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ แสดงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นาเพื่อการเกษตร

ที่	อำเภอ	อ่างเก็บน้ำ/สระเก็บน้ำ	ระบบส่งน้ำในไร่นา	แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑	เมืองน่าน	๑๖	๑๓	๗๑๔	๒,๒๐๐
๒	ภูเพียง	๑๐	๔	๓๕๕	๑,๐๕๔
๓	ท่าวังผา	๓	๙	๔๕๖	๑,๓๕๐
๔	เวียงสา	๒๐	๒๗	๑,๓๕๘	๓,๙๙๓
๕	น่าน้อย	๑๓	๑๓	๔๔๔	๑,๓๐๗
๖	นาหมื่น	๙	๕	๖๑	๓๐๕
๗	แม่จริม	๑	๐	๑๙๕	๖๐๖
๘	บ้านหลวง	๒	๒	๒๒๕	๖๗๕
๙	สันติสุข	๒	๓	๑๗๓	๕๑๕
๑๐	ปัว	๘	๓	๓๖๙	๑,๐๘๓
๑๑	เขียงกลาง	๑๔	๑๕	๓๑๕	๙๔๔
๑๒	ทุ่งช้าง	๒	๐	๒๓๕	๖๙๒
๑๓	สองแคว	๐	๐	๗๓	๒๑๙
๑๔	บ่อเกลือ	๐	๑	๑๓	๓๘
รวม		๑๐๐	๙๕	๕,๐๑๓	๑๔,๙๘๑

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน ๒๕๖๒

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดน่าน ๖ ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ลำไย มะม่วง และปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดน่าน

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (กก.)	ราคา (บาท/ตัน)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)	มูลค่าผลผลิตต่อ ครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)	มูลค่าผลผลิต ต่อพื้นที่ (บาท/ไร่)	พื้นที่เพาะปลูก ต่อครัวเรือน (ไร่/ครัวเรือน)
๑. ข้าวในปี	๕๔,๖๖๑	๓๑๐,๐๘๒	๑๖๔,๙๖๓	๕๓๖.๕๕๕	๙,๕๐๐	๒,๐๕๒.๖๔	๓๙,๓๕๐.๔๙	๖,๗๕๒.๗๒	๕.๖๗
๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์									
รุ่นที่ ๑	๒๖,๓๖๖	๕๕๐,๔๒๓	๔๒๙,๓๓๐	๖๗๖	๗,๑๐๐	๒,๗๙๐.๕๙	๑๐๗,๒๖๔.๓๗	๕,๔๐๓.๐๑	๒๐.๘๘
รุ่นที่ ๒	๕,๔๒๔	๑๙,๓๒๐	๒๓,๑๘๔	๑๒๐	๕,๙๐๐	๑๕๗.๕๕	๑๘,๑๔๘.๘๓	๔,๗๑๙.๘๙	๓.๕๖
๓. ยางพารา	๑๙,๗๖๐	๒๑๐,๑๒๔	๔๒,๐๒๕	๒๒๒	๒๐,๒๙๐	๑,๐๑๔.๕๐	๓๙,๐๑๙.๒๓	๓,๘๖๘.๕๓	๑๐.๖๓
๔. ลำไย	๕,๑๗๙	๓๘,๘๖๒	๒๒,๑๙๓	๕๓๐	๑๕,๐๐๐	๓๒๘.๗๒	๗๓,๓๔๒.๒๕	๘,๔๙๔.๘๔	๗.๕๐
๕. มะม่วง	๒,๒๙๒	๒๓,๐๒๕	๙,๙๖๖	๔๒๘.๖๗	๑๔,๐๐๐	๑๓๙.๕๒	๕๐,๙๓๘.๒๙	๖,๖๕๕.๔๐	๑๐.๐๔
๖. ปาล์ม น้ำมัน	๙๐๐	๓,๘๒๙	๑๑,๑๒๙.๔๘	๒๙๒	๑,๙๐๐	๒๗.๓๖	๑๙,๘๖๙.๒๘	๕,๓๙๖.๔๔	๔.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่านกรกฎาคม ๒๕๖๓

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดน่าน ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดน่าน

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วยนับ)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	๗,๗๑๕	๔๘,๒๑๓	๗,๒๓๐	ตัว	๒๒,๔๓๐	๑๖๒.๖๗๕
กระบือ	๑,๘๗๓	๑๑,๐๘๒	๑,๓๘๕	ตัว	๒๘,๕๐๐	๓๙.๔๗๒
สุกร	๖,๕๗๓	๖๗,๗๗๙	๑๐๖,๒๘๐	ตัว	๗,๘๐๐	๘๒๘.๙๘๔
ไก่	๒๐,๒๐๙	๑,๙๘๔,๓๘๕	๘,๒๒๙,๗๔๐	ตัว	๙๐	๙๖๔.๔๑๒
เป็ด	๓,๔๑๐	๒๐,๐๘๘	๒๔๐,๔๒๒	ตัว	๗๕	๔๕.๐๗๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่านสิงหาคม ๒๕๖๓

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดปี ๒๕๖๓

สินค้าประมงที่สำคัญของจังหวัดน่าน ได้แก่ ปลานิล และปลาดุก

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลสินค้าประมงที่สำคัญของจังหวัดน่าน

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
ปลานิล	๗,๐๑๒	๒,๒๑๓.๖๖	๙,๑๑๖	๙๗๒.๘๕	๖๕.๗๒	๖๓.๙๔
ปลาดุก	๖๗๖	๒๔๖.๓๑	๗๙๐	๒๒๖.๗๒	๕๒.๗๔	๑๑.๙๖

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดน่านสิงหาคม ๒๕๖๓

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
๑. ส้มสีทองน่าน (Nan Golden Orange)	๗๐ ราย	-
๒. ข้าวกำลังานนา	-	-

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

จังหวัดน่านส่งเสริมการผลิตสินค้าตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ที่ผ่านมามีสินค้าเกษตร ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ได้แก่ มาตรฐานอินทรีย์ การรับรองมาตรฐาน แบบกลุ่ม PGS มาตรฐาน GAP (ดังแสดงในตารางที่ ๒๑)

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลสินค้าเกษตรที่ผ่านมาตรฐานพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์รวม๓,๑๗๕.๙๕ไร่ เกษตรกร ๙๖๖ ราย*

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
๑) ข้าว T๑ (เตรียมความพร้อม)	๒๑๒	๘๘๘.๒๕
ข้าว T๒ (ปรับเปลี่ยน)	-	-
รับรอง Organic Thailand	๓๐	๑๓๕
ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
๒) พืช(แปลง)		
เตรียมความพร้อม (T๑)	๓๕๑	๖๙๙.๗๕
ปรับเปลี่ยน(T๒)	๑๖	๔๐.๕๐
รับรองแล้ว	๒๖	๕๔.๐๕
รวมทั้งสิ้น	๓๙๓	๗๙๔.๓๐

พื้นที่ทำการเกษตรรับรองแบบกลุ่ม PGS(เกษตรผสมผสาน)*

ประเภทการรับรอง	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
๑) ปรับเปลี่ยนสู่ PGS ขั้นที่ ๑	๓๕	๑๐๘.๐๐
๒) ปรับเปลี่ยนสู่ PGS ขั้นที่ ๒	๔๔	๒๗๒.๐๐
๓) ผ่านการรับรองแบบกลุ่ม PGS	๒๖๗	๙๖๘.๔๐

* ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

การรับรอง GAP ด้านพืช และด้านข้าว เกษตรกรรวม ๕,๒๒๖ ราย/แปลง พื้นที่ ๒๓,๖๑๖.๕๓ไร่
ด้านประมงเกษตรกร ๖๕ ราย พื้นที่ ๓๕.๐๓ ตารางเมตร และด้านปศุสัตว์จำนวน ๖๙ แห่ง

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
๑) พืช(แปลง)	๓,๙๙๔	๑๗,๙๔๗.๐๘
๒) ข้าว GAP Seed (ราย)	๓๘	๑๖๖.๐๐
๓) ข้าว GAP Grain (ราย)	๑,๑๙๔	๕,๕๐๓.๔๕
๓) ประมง	๗๗	๔๗.๒๘
๔) ปศุสัตว์ (แห่ง)	๖๙	-

Safety level สินค้าประมง จำนวน ๓๒๐ ราย พื้นที่ ๒๘๘.๘๕ ไร่

๒.๔.๕ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๒๓ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์
ผ้าทอ	กลุ่มสตรีอนุรักษ์ผ้าน่าน	-	-
เครื่องเงิน	บริษัทดอยซิลเวอร์แพคตอรี	-	-
ผ้าทอ	กลุ่มทอผ้าบ้านหลายทุ่ง	-	-
เครื่องเงิน	นำชัยเครื่องเงิน	-	-
ถั่วแปรรูป	บริษัทบ้านถั่วลิสง จำกัด	อ.เชียงใหม่, ปัว, ท่าวังผา, เมืองน่าน, เวียงสา	-
เครื่องเงิน	บริษัทชมพุกา จำกัด	-	-
กาแฟ	หจก.น่านดูโอคอฟฟี่	อำเภอแม่จริม, เวียงสา, เมืองน่าน	โครงการส่งเสริมระบบเกษตร แบบแปลงใหญ่
ผ้าสำเร็จรูป	กลุ่มส่งเสริมการตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านนาทะนุง	-	-
เครื่องเงิน	น่านประดับเงิน	-	-
เครื่องเงิน	บริษัทเจทอป จำกัด	-	-

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๕ แสดงประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๔๓	๑๒๒,๑๐๔
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๘	๑๙,๐๗๑
รวม	๖๑	๑๔๑,๑๗๕

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหว็ด่าน

ตารางที่ ๒๖ แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๓

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
น่าน	๑๐๓	๙,๗๘๑	๑,๕๘๒	๒๘,๒๗๖

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๗ แสดงจำนวนอาสาสมัครด้านการเกษตร

อาสาสมัครเกษตรกร(ราย)								
ฝนหลวง	ครูบัญชี	เกษตรหมู่บ้าน	ประมง	ปศุสัตว์	ยางพารา	หมอดิน	สารวัตรเกษตร	หม่อนไหม
๔๐	๔๐	๙๒๓	๙๐	๙๒๓	๗๐	๘๒๗	๓๒	๒๒

๒.๗ จำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึด

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังตารางที่ ๒๘

ตารางที่ ๒๘ แสดงจำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัด

อำเภอ	จำนวน (ราย)
เมืองน่าน	๑๕
ภูเพียง	๘
ท่าวังผา	๘
เวียงสา	๘
น่าน้อย	๔
นาหมื่น	๑
แม่จริม	๖
บ้านหลวง	๕
สันติสุข	๓
ปัว	๕
เชียงกลาง	๔
ทุ่งช้าง	๑
สองแคว	๑๑
บ่อเกลือ	๑
เฉลิมพระเกียรติ	๑
รวม	๘๑

๒.๘ ข้อมูลปราชญ์เกษตรกรของจังหวัดน่าน

๒.๘.๑ ปราชญ์เกษตรกรของจังหวัดน่าน

(๑) ศูนย์การเรียนรู้บ้านแสงเทียน

ปราชญ์ชาวบ้านชื่อ นายชูศักดิ์ หาดพรม

สถานที่ตั้ง ศูนย์การเรียนรู้บ้านแสงเทียน๒๑๐ หมู่ที่ ๙ ตำบลเมืองจั้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘ - ๔๐๗๒๕๙๐, ๐๘๑ - ๐๓๕๗๓๘๖

ความเชี่ยวชาญ/กิจกรรมเด่น ที่ทำให้ศูนย์เป็นที่รู้จัก

ความเชี่ยวชาญ กิจกรรมเด่นของศูนย์ ที่ทำให้ศูนย์เป็นที่รู้จักทั่วไป ได้แก่ การทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน และใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างสูงสุด เช่น การปลูกบ้านพักอาศัย ปลูกพืชไม้ผล ไม้ยืนต้น และการเลี้ยงสัตว์ ผสมผสานกันภายในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเด่นอื่น ๆ

๑. ด้านพลังงานทดแทน เช่น การผลิตเตาถ่านประหยัดพลังงานการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลใช้เองการผลิตเตาชีวมวลเชื้อเพลิงแกลบการประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการปั้มน้ำ ทดแทนการใช้ไฟฟ้า การผลิตถ่านจากถัง ๒๐๐ ลิตรและการผลิตน้ำส้มควันไม้

๒. ด้านสารทดแทนการใช้สารเคมี เช่น การผลิตสารขับไล่แมลงจากพืชสมุนไพร การผลิตจุลินทรีย์จากธรรมชาติและการผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง

๓. ด้านนวัตกรรมใหม่ในการปลูกพืช เช่น การผลิตพืชแบบหนึ่งท่อพอเพียง การผลิตผักหวานป่าออกฤดู การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการบริหารจัดการการผลิต

๔. ด้านนวัตกรรมใหม่ในการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงกบในกระชัง ซึ่งสามารถเลี้ยงได้ตลอดปี การเลี้ยงสัตว์ปีกโดยใช้สารชีวภาพ การเลี้ยงหมูป่า และหมูพันธุ์ผสม

นอกจากนั้น กิจกรรมเด่นอีกอย่างหนึ่งของทางศูนย์ คือ บุคลากร ที่บริหารจัดการภายในศูนย์จะใช้บุคคลภายในครอบครัวเป็นหลัก อย่างเช่น พ่อ แม่ ลูก หลาน ในการบริหารจัดการภายในศูนย์ในด้าน การจัดการฝึกอบรมศึกษาดูงานและแรงงานในการทำกิจกรรมการผลิตภายในศูนย์

(๒) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนสามอาชีพ

ปราชญ์ชาวบ้านชื่อ นางดวงเดือน ชติยเนตร

สถานที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนสามอาชีพเลขที่ ๕๐ หมู่ ๒ ตำบลนาขาว อำเภอมือง่าน จังหวัดน่านเบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๒๕๕๑๙๙๓ E-mail : duangduen๐๒@gmail.com

ความเชี่ยวชาญ/กิจกรรมเด่น ที่ทำให้ศูนย์เป็นที่รู้จัก

แปลงเกษตรผสมผสาน/เกษตรประณีต/การเลี้ยงปลา/การเลี้ยงสัตว์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนสามอาชีพมีกิจกรรมเด่นคือ การทำน้ำจุลินทรีย์ท้องถิ่น โดยวัสดุในท้องถิ่นและการขยายหัวเชื้อ เทคนิคการทำนาข้าวโดยใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่นและการใช้จุลินทรีย์เพื่อการเกษตร ปศุสัตว์สิ่งแวดล้อม การผลิตปุ๋ยสะอาด การปรับปรุงบำรุงดินและการปลูกผักกูด ขยะวิทยาและการทำเกษตรแบบผสมผสาน การรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างเครือข่าย การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม

(๓) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสวนแสงประทีป

ปราชญ์ชาวบ้านชื่อนายประทีป อินแสง

สถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสวนแสงประทีป เลขที่ ๑๙๗ หมู่ ๑๐ ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖ - ๙๑๐๕๑๒๕ E-mail : Prateep_๒๔๗@hotmail.com

ความเชี่ยวชาญ/กิจกรรมเด่น ที่ทำให้ศูนย์เป็นที่รู้จัก

มีกิจกรรมการเรียนรู้ครบวงจร การผลิตจุลินทรีย์ท้องถิ่น โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น และการเพาะขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ องค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำแผนการใช้ที่ดิน องค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน โดยการทำเกษตรกรรมแบบมีอาชีพ และให้บริการแก่ชุมชน ผู้สนใจ องค์การภาครัฐ เอกชน ทั้งในและต่างจังหวัด เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ จัดเวทีเรียนรู้ร่วมกัน

๒.๘.๒ ข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ต้นแบบ**(๑) ด้านพืช**

เกษตรกรปราดเปรื่องชื่อ นางศุภลักษณ์สุวรรณ

สถานที่ตั้งบ้าน ไร่งาม ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘-๕๖๐๘-๘๗๐๐ Facebook : SupalukeSuwan, พลับพลึงฟาร์ม-เกษตรกรอินทรีย์เวียงสาเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

กิจกรรมการเกษตรที่โดดเด่น

๑) กระบวนการผลิต: แบ่งพื้นที่ออกเป็นโซนต่าง ๆ จำนวน ๖ โซน และกระจายปลูกพืชผักหลากหลายชนิด ซึ่งจะช่วยลดปัญหาเรื่องการระบาดของโรคและแมลง การเตรียมดิน การยกร่อง การเพาะเมล็ด และการดูแลต่าง ๆ ไม่มีการใช้สารเคมี ใช้วิธีการเพาะเมล็ดและย้ายปลูกในแปลงตามอายุที่เหมาะสมของพืชแต่ละชนิด และการมีการปลูกพืชหลากหลายชนิดไม่ค่อยพบปัญหาเรื่องโรคและแมลง แต่ก็มีภาระใช้น้ำหมักชีวภาพหรือสารธรรมชาติในการพ่นป้องกัน

๒) การจัดการผลผลิต : การมีพืชที่หลากหลายอายุการเก็บเกี่ยวทำให้มีผลผลิตเก็บเกี่ยวส่งบริษัทได้ทุกสัปดาห์ ผลผลิตที่เหลือจากการคัดส่งจะนำมาจัดถุงขายในท้องถิ่น

๓) และการจัดการด้านการตลาด การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผักปลอดภัยบ้านไร่งาม ทำให้เกิดการบริหารจัดการทางด้านราคา คุณภาพที่มีความสม่ำเสมอ เป็นที่ไว้วางใจของลูกค้ามีรายได้ในพื้นที่ขายปลีก ๑,๒๐๐ บาท/วัน ขายส่งหน่วยงาน ๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน ส่งเลมอนฟาร์ม ตามมาตรฐาน Lemon Farm Organic PGS ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน

(๒) ด้านปศุสัตว์

เกษตรกรปราดเปรื่องชื่อ นางพรทิพย์ ร่อนทอง

สถานที่ตั้ง พรทิพย์ฟาร์มแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ประเภทไก่พื้นเมืองพันธุ์ประดู่หางดำ ตั้งอยู่เลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๔ บ้านเวียงสอง ตำบลและอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๕๕๖๔๑๑๒

กิจกรรมการเกษตรที่โดดเด่น

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองประดู่หางดำและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไก่ประดู่หางดำซึ่งมีเทคนิคในการดำเนินงานและมีการวางแผนด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้หลายด้าน คือ

ด้านการตลาด ได้วางแนวทางกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น

- การสร้างจุดขาย คือ ความเป็นไก่ชีวภาพ ไก่อินทรีย์ ไข่ไก่อินทรีย์ เลี้ยงโดยวิธีการทางธรรมชาติ ไม่มีสารเร่งหรือสารเคมีตกค้าง เลือกรุ่นไก่ที่มีความพร้อมในการเก็บรักษาและง่ายต่อการกระจายสินค้าไปถึงผู้บริโภค

- ขยายตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริโภคที่รักสุขภาพตามกระแสของสังคม ที่ต้องการวัตถุดิบในการประกอบอาหารที่ปลอดภัยจากสารก่อโรค

- ออกร้านจำหน่ายเนื้อไก่และอาหารปรุงสุกจากไก่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

- สร้างการรับรู้หลายช่องทาง ได้แก่ เฟสบุ๊ก, ไลน์, แผ่นพับ, โปสเตอร์

ด้านผลิตภัณฑ์ ได้มีการพัฒนาสัญลักษณ์ของสินค้าที่ผลิตอย่างต่อเนื่องจากที่จำหน่ายไก่เป็นจนมาถึงการแปรรูปไก่จำหน่าย และยังได้พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ตราสัญลักษณ์ ให้มีความทันสมัย โดดเด่น และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สร้างแรงดึงดูดให้คนสนใจในผลิตภัณฑ์ และมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

ด้านราคา ได้มีเกณฑ์การตั้งราคาสินค้าให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันกับไก่พื้นเมืองสายพันธุ์อื่น ๆ โดยมีวิธีการคือการสืบราคา และมีแนวโน้มจะลดราคาลงเนื่องจากต้นทุนในการผลิตลดลงต่ำกว่าราคาสินค้าประเภทเดียวกันจำนวนกิโลกรัมละ ๕ บาท

ช่องทางการจัดจำหน่าย ได้มีช่องทางการจัดจำหน่าย ๒ ช่องทาง คือจำหน่ายโดยตรง และจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย

(๓) ด้านประมง

เกษตรกรปราดเป็รื่องชื่อ นางควรคะนิง อภิไชย

สถานที่ตั้ง ๙๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลไชยสถาน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

กิจกรรมการเกษตรที่โดดเด่น แหล่งเรียนรู้การทำประมงแบบผสมผสาน ในพื้นที่ทั้งหมด ๓.๖ ไร่ ที่นา ๒.๓ ไร่ กิจกรรมประกอบด้วย การเลี้ยงปลาตึก การเลี้ยงปลานิล การเลี้ยงปลาหมอ การเลี้ยงกุ้งฝอย การเลี้ยงหอยขม และการเลี้ยงกบในกระชัง

๒.๗.๓ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

จังหวัดน่านมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำทุกอำเภอ อำเภอละ ๑ ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกรรวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ซึ่งแต่ละศูนย์มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านอื่น ๆ ผ่านทางศูนย์เครือข่ายของแต่ละอำเภอ ดังแสดงในตาราง ๒๘

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เบอร์โทรติดต่อ	อำเภอ	ที่อยู่			ชนิดสินค้า	จำนวน ศพก. เครือข่าย
				บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑	นายสมรรถพล ขอดเดชะ	๐๙๓ ๑๓๒๖๓๔๔	เขียงกลาง	๒๘	๔	พญาแก้ว	ลำไย	๑๒
๒	นายเกษม รุนใจ	๐๘๓ ๑๓๓๖๑๘๓	ภูเพียง	๙๓	๓	เมืองจ๋าง	มะม่วง	๑๖
๓	นายจันทร์ พรหมลังกา	๐๙๕ ๒๔๘๓๐๔๗	ปัว	๑๗๔	๑	สถาน	ข้าว	๑๐
๔	นายเฉลิม สীগัน	๐๘๙ ๙๙๗๙๔๓๖	นาหมื่น	๓๗	๒	บ่อแก้ว	เกษตรผสมผสาน	๑๐
๕	นายธีระศักดิ์ วงศ์คุ้ม	๐๙๐ ๔๖๘๗๒๑๕	บ้านหลวง	๑๗	๑	บ้านพี	เกษตรผสมผสาน	๑๖
๖	นายสมเกียรติ เหลลาวงค์	๐๘๘ ๔๐๕๒๑๙๗	แม่จริม	๗๒	๕	หนองแดง	หม่อนไหม	๑๐
๗	นายวิเชษฐ์ ไชยชนะ	๐๘๗ ๑๘๕๕๑๙๗	เมืองน่าน	๓๒	๒	ไชยสถาน	ข้าว	๑๐
๘	นายนเรศ ศรีชนะ	๐๘๕ ๗๐๖๑๒๓๘	น่าน้อย	๑๖	๒	บัวใหญ่	ยางพารา	๑๐
๙	นายพิชัย ดันชูชีพ	๐๘๖๐๒๐๖๔๘๘	ทุ่งช้าง	๖๔	๗	และ	เงาะ	๑๒
๑๐	นายแต่ง คงทน	๐๘๗ ๕๐๘๓๐๒๖	เวียงสา	๑๓	๒	ซิ่ง	ลำไย	๑๗
๑๑	นายธนดล วงศ์มณีทิพย์	๐๘๑ ๓๑๔๔๓๗๖	บ่อเกลือ	๔๔	๒	บ่อเกลือใต้	ข้าว	๑๐
๑๒	นายฉัตรชัย บัวแสน	๐๘๙ ๙๙๗๓๔๐๕	เฉลิม พระเกียรติ	๒๖๓	๑๒	ขุนน่าน	หม่อนผลสด	๑๐
๑๓	นายปกรณ์ บังเมฆ	๐๘๑ ๑๖๗๐๔๓๙	สันติสุข	๑๓๐	๕	ดู่พงษ์	พืชผัก	๑๑
๑๔	นายวรพล รักษา	๐๙๒ ๒๙๕๗๐๙๕	สองแคว	๘๒	๒	ยอด	มะนาว	๑๐
๑๕	นายมนู ทิลาวั	๐๘๑ ๗๖๕๘๘๖๘	ท่าวังผา	๑๘๕	๑	ป่าคา	เมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๒
	รวม						๑๕ ศูนย์	๑๗๖

๒.๗.๔ ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

จังหวัดน่านดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
ในพื้นที่ ๑๕ อำเภอ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ทั้งหมด ๘๙ แปลง ๒๓ ชนิดสินค้า รายละเอียดดังตารางที่ ๒๙

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลเกษตรกรแปลงใหญ่ของจังหวัดน่าน

ที่	แปลงใหญ่ ปี	ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง		ผู้จัดการแปลง
					ตำบล	อำเภอ	
๑	๒๕๕๙	ลำไย	๓๐๘	๑,๘๕๘	พญาแก้ว	เขียงกลาง	เกษตรกร อ.เขียงกลาง
๒	๒๕๕๙	ข้าว	๑๒๐	๑,๓๕๕	ป่าคา	ท่าวังผา	นายประภาส อินดีแสน
๓	๒๕๕๙	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๐	๑,๐๖๐	บ้านพี	บ้านหลวง	เกษตรกร อ.บ้านหลวง
๔	๒๕๕๙	มะม่วง	๒๕๒	๒,๐๐๐	เมืองจั้ง	ภูเพียง	นางโสภา ทวีพันธ์
๕	๒๕๕๙	หม่อนไหม	๑๖๗	๓๓๔	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	ผอ.ศम्म.น่าน
๖	๒๕๖๐	มะม่วง	๕๑	๗๕๐	ป่ากลาง	ปัว	เกษตรกรอ.ปัว
๗	๒๕๖๐	มะม่วง	๕๐	๒๐๓	เขียงของ	น่าน้อย	เกษตรกร อ.น่าน้อย
๘	๒๕๖๐	มะม่วง	๘๖	๓๒๐	น้ำบัว	เวียงสา	เกษตรกร อ.เวียงสา
๙	๒๕๖๐	ลำไย	๕๙	๒๐๕	ตาลชุม	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๑๐	๒๕๖๐	ลำไย	๖๘	๕๒๕	เขียงคาน	เขียงกลาง	เกษตรกร อ.เขียงกลาง
๑๑	๒๕๖๐	กาแฟ	๙๖	๓๑๐	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	เกษตรกร อ.บ่อเกลือ
๑๒	๒๕๖๐	กาแฟ	๑๑๙	๔๔๐	หมอเมือง	แม่จริม	เกษตรกร อ.แม่จริม
๑๓	๒๕๖๐	กาแฟ	๖๑	๒๓๔	ภูคา	ปัว	เกษตรกร อ.ปัว
๑๔	๒๕๖๐	กาแฟ	๔๑	๓๘๙	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	เกษตรกร อ.เฉลิมพระเกียรติ
๑๕	๒๕๖๐	กาแฟ	๔๓	๑๙๔	งอบ	ทุ่งช้าง	เกษตรกร อ.ทุ่งช้าง
๑๖	๒๕๖๐	กาแฟ	๔๐	๑๒๒	ผาทอง	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๑๗	๒๕๖๐	มะนาว	๗๔	๕๘๙	ยอด	สองแคว	เกษตรกร อ.สองแคว
๑๘	๒๕๖๐	พริก	๕๐	๑๐๒	ยม	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๑๙	๒๕๖๐	พริก	๙๐	๔๕	บ่อแก้ว	นาหมื่น	เกษตรกร อ.นาหมื่น
๒๐	๒๕๖๐	ไผ่	๔๙	๑๒๒	ศรีภูมิ	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๒๑	๒๕๖๐	ไผ่	๕๓	๘๒	ชนแดน	สองแคว	เกษตรกร อ.สองแคว
๒๒	๒๕๖๐	ไผ่	๖๒	๓๖๕	นาทะนุง	นาหมื่น	เกษตรกร อ.นาหมื่น
๒๓	๒๕๖๐	ไผ่	๕๑	๑๕๒	บัวใหญ่	น่าน้อย	เกษตรกร อ.น่าน้อย
๒๔	๒๕๖๐	ไผ่	๔๖	๒๓๔	วรรณคร	ปัว	เกษตรกร อ.ปัว
๒๕	๒๕๖๐	ไผ่	๘๓	๓๗๗	ป่าแลวหลวง	สันติสุข	เกษตรกร อ.สันติสุข
๒๖	๒๕๖๐	ไผ่	๔๓	๓๐๙	ผายแก้ว	ภูเพียง	เกษตรกร อ.ภูเพียง
๒๗	๒๕๖๐	ผัก/สมุนไพร	๗๗	๗๘	คู่พงษ์	สันติสุข	เกษตรกร อ.สันติสุข
๒๘	๒๕๖๐	ผึ้งพันธุ์	๓๙	๑๕๙	น้ำบัว	เวียงสา	เกษตรกร อ.เวียงสา
๒๙	๒๕๖๐	เงาะโรงเรียน	๑๖๙	๓๑๕	และ	ทุ่งช้าง	เกษตรกร อ.ทุ่งช้าง
๓๐	๒๕๖๐	ชา	๑๐๑	๒๒๓	สภาค	ปัว	เกษตรกร อ.ปัว
๓๑	๒๕๖๐	ชา	๔๖	๑๘๔	เรือง	เมืองน่าน	เกษตรกร อ.เมืองน่าน
๓๒	๒๕๖๐	มะขามหวาน	๑๒๒	๙๕๕	บ้านฟ้า	บ้านหลวง	เกษตรกร อ.บ้านหลวง
๓๓	๒๕๖๐	ลิ้นจี่	๗๗	๕๑๐	เมืองจั้ง	ภูเพียง	เกษตรกร อ.ภูเพียง
๓๔	๒๕๖๐	กล้วยน้ำว้า	๓๒	๑๐๘	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	เกษตรกร อ.เฉลิมพระเกียรติ
๓๕	๒๕๖๐	ส้มเขียวหวาน	๑๐๓	๓๔๒	ปอน	ทุ่งช้าง	เกษตรกร อ.ทุ่งช้าง

ที่	แปลงใหญ่ปี	ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง		ผู้จัดการแปลง
					ตำบล	อำเภอ	
๓๖	๒๕๖๐	โคเนื้อ	๑๓๖	๔๖๐	เปือ	เขียงกลาง	ปศุสัตว์ อ.เขียงกลาง
๓๗	๒๕๖๐	ข้าว	๕๐	๓๓๙	ฝายแก้ว	ภูเพียง	เกษตร อ.ภูเพียง
๓๘	๒๕๖๐	ข้าว	๖๔	๓๖๙	แม่สา	เวียงสา	เกษตร อ.เวียงสา
๓๙	๒๕๖๐	ข้าว	๑๕๐	๔๒๘	ศรีษะเกษ	น่าน้อย	เกษตร อ.น่าน้อย
๔๐	๒๕๖๐	ข้าว	๑๓๑	๔๖๘	สถาน	ปัว	เกษตร อ.ปัว
๔๑	๒๕๖๐	หม่อนไหม	๗๐	๔๔๐	หนองแดง	แม่จริม	เกษตร อ.แม่จริม
๔๒	๒๕๖๐	ข้าว	๑๓๓	๗๕๖	ไชยสถาน	เมืองน่าน	เกษตร อ.เมืองน่าน
๔๓	๒๕๖๑	ข้าว	๑๕๐	๓๕๐	พระธาตุ	เขียงกลาง	เกษตร อ.เขียงกลาง
๔๔	๒๕๖๑	ข้าว	๓๑	๓๕๐	ศรีภูมิ	ท่าวังผา	เกษตร อ.ท่าวังผา
๔๕	๒๕๖๑	ข้าว	๑๗๗	๓๐๐	และ	ทุ่งช้าง	เกษตร อ.ทุ่งช้าง
๔๖	๒๕๖๑	ข้าว	๑๒๐	๓๐๐	หมอเมือง	แม่จริม	เกษตร อ.แม่จริม
๔๗	๒๕๖๑	ปลาดุก	๓๔	๑๖	ท่าวังผา	ท่าวังผา	ประมง อ.ท่าวังผา
๔๘	๒๕๖๑	กล้วยน้ำว้า	๘๗	๓๐๓	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	เกษตร อ.บ่อเกลือ
๔๙	๒๕๖๑	โคเนื้อ	๗๑	๒๙๓	บ่อแก้ว	นาหมื่น	ปศุสัตว์ อ.นาหมื่น
๕๐	๒๕๖๑	โคเนื้อ	๕๕	๖๔๔	โหล่น่าน	เวียงสา	ปศุสัตว์ อ.เวียงสา
๕๑	๒๕๖๑	ผัก/สมุนไพร	๗๑	๒๑๐	จอมพระ	ท่าวังผา	เกษตร อ.ท่าวังผา
๕๒	๒๕๖๒	ข้าว	๖๙	๓๒๗	พงษ์	สันติสุข	เกษตร อ.สันติสุข
๕๓	๒๕๖๒	ข้าว	๗๐	๓๕๓	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	เกษตร อ.บ่อเกลือ
๕๔	๒๕๖๒	ข้าว	๑๑๓	๔๗๔	ดงพญา	บ่อเกลือ	เกษตร อ.บ่อเกลือ
๕๕	๒๕๖๒	ข้าว	๑๒๕	๕๕๐	นาขาว	เมืองน่าน	เกษตร อ.เมืองน่าน
๕๖	๒๕๖๒	ข้าว	๒๐๗	๕๐๐	กองควาย	เมืองน่าน	เกษตร อ.เมืองน่าน
๕๗	๒๕๖๒	ลำไย	๗๓	๓๗๖	ซิ่ง	เวียงสา	เกษตร อ.เวียงสา
๕๘	๒๕๖๒	ลำไย	๕๖	๑๖๙	เขียงกลาง	เขียงกลาง	เกษตร อ.เขียงกลาง
๕๙	๒๕๖๒	ลำไย	๕๓	๑๙๔	เมืองจั้ง	ภูเพียง	เกษตร อ.ภูเพียง
๖๐	๒๕๖๒	มะขามหวาน	๓๗	๑๒๐	สถาน	น่าน้อย	เกษตร อ.น่าน้อย
๖๑	๒๕๖๒	พริก	๓๑	๕๘	ริม	ท่าวังผา	เกษตร อ.ท่าวังผา
๖๒	๒๕๖๒	ถั่วเหลือง	๑๑๖	๔๔๓	บ้านพี	บ้านหลวง	เกษตร อ.บ้านหลวง
๖๓	๒๕๖๒	ผัก/สมุนไพร	๓๐	๑๒	น้ำเกี๋ยน	ภูเพียง	เกษตร อ.ภูเพียง
๖๔	๒๕๖๒	ปลานิล	๓๗	๒๖	แม่สา	เวียงสา	ประมง อ.เวียงสา
๖๕	๒๕๖๒	ข้าว	๔๒	๓๘๑	จอมพระ	ท่าวังผา	เกษตร อ.ท่าวังผา
๖๖	๒๕๖๒	ไก่พื้นเมือง	๕๗	๓๕๐	และ	ทุ่งช้าง	ปศุสัตว์ อ.ทุ่งช้าง
๖๗	๒๕๖๒	ยางพารา	๗๕	๕๘๐	งอบ	ทุ่งช้าง	กยท.น่าน
๖๘	๒๕๖๒	ยางพารา	๑๐๑	๘๘๔	ทุ่งศรีทอง	เวียงสา	กยท.น่าน
๖๙	๒๕๖๓	พืชผัก	๓๐	๕๖	แม่จริม	แม่จริม	เกษตร อ.แม่จริม
๗๐	๒๕๖๓	ยางพารา	๓๕	๔๓๓	สะเนียน	เมืองน่าน	กยท.น่าน
๗๑	๒๕๖๓	ยางพารา	๓๕	๓๐๕	ยอด	สองแคว	กยท.น่าน
๗๒	๒๕๖๓	ข้าว	๘๙	๔๖๖	คูใต้	เมืองน่าน	เกษตร อ.เมืองน่าน
๗๓	๒๕๖๓	ข้าว	๓๕	๓๐๗.๕	จอมจันทร์	เวียงสา	เกษตร อ.เวียงสา
๗๔	๒๕๖๓	ข้าว	๗๓	๓๖๕	นาเกลือ	เวียงสา	เกษตร อ.เวียงสา
๗๕	๒๕๖๓	ลำไย	๑๐๑	๔๐๔.๗๕	อายนาลัย	เวียงสา	เกษตร อ.เวียงสา

ที่	แปลงใหญ่ปี	ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง		ผู้จัดการแปลง
					ตำบล	อำเภอ	
๗๖	๒๕๖๓	ลำไย	๘๑	๓๒๕.๒๕	บ้านฟ้า	บ้านหลวง	เกษตรกร อ.บ้านหลวง
๗๗	๒๕๖๓	ลำไย	๓๒	๒๐๗.๕	ผาทอง	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.บ้านหลวง
๗๘	๒๕๖๓	พริก	๓๔	๕๐.๒๕	จอมพระ	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๗๙	๒๕๖๓	ผัก/สมุนไพร	๗๒	๒๐๑.๕	ศิลาเพชร	ปัว	เกษตรกร อ.ปัว
๘๐	๒๕๖๓	ลำไย	๓๔	๑๕๘.๗๕	สถาน	ปัว	เกษตรกร อ.ปัว
๘๑	๒๕๖๓	ไผ่	๖๓	๓๒๙.๓	จอมพระ	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๘๒	๒๕๖๓	กาแฟ	๙๗	๔๖๘.๗๕	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	เกษตรกรอำเภอ เฉลิมพระเกียรติ
๘๓	๒๕๖๓	ส้มเขียวหวาน	๓๓	๘๒	ตาลชุม	ท่าวังผา	เกษตรกร อ.ท่าวังผา
๘๔	๒๕๖๔	ถั่วเหลือง	๖๗	๒๓๕	ท่านาว	ภูเพียง	เกษตรกร อ.ภูเพียง
๘๕	๒๕๖๔	ข้าว	๑๕๖	๔๘๖	เมืองลี	นาหมื่น	เกษตรกร อ.นาหมื่น
๘๖	๒๕๖๔	ข้าว	๑๒๑	๓๐๐	บ่อแก้ว	นาหมื่น	เกษตรกร อ.นาหมื่น
๘๗	๒๕๖๔	ข้าว	๗๑	๓๕๐	น่าน้อย	น่าน้อย	เกษตรกร อ.น่าน้อย
๘๘	๒๕๖๔	ลิ้นจี่	๓๐	๕๒๙	นาไร่หลวง	สองแคว	เกษตรกร อ.สองแคว
๘๙	๒๕๖๔	ส้ม	๓๕	๑๔๕	นาไร่หลวง	สองแคว	เกษตรกร อ.สองแคว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๓

การประเมินสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมด้านเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดน่าน

๑ จุดแข็ง (Strengths: S)

๑. ภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดที่เอื้อต่อการส่งเสริมผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
๒. แหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และศึกษาดูงานเกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรธรรมชาติ
๓. เครือข่ายเกษตรอินทรีย์มีความเข้มแข็ง และสามารถเชื่อมโยงตลาด Modern Trade
๔. ศูนย์กระจายและรวบรวมสินค้าระดับจังหวัด มีโรงคัดบรรจุสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน
๕. หน่วยงาน องค์กร และกลุ่ม มีความพร้อมในการรับรองมาตรฐาน PGS และเกษตรอินทรีย์
๖. วิธีการทำการเกษตรของเกษตรกร เป็นลักษณะธรรมชาติ (พึ่งพาระบบธรรมชาติ)

๒ จุดอ่อน (Weakness: W)

๑. การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และวิธีการผลิตสินค้าเกษตรแบบอินทรีย์
๒. ระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ระดับจังหวัด
๓. ความพร้อมของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรในการปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรพาณิชย์สู่วิถีเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรธรรมชาติ
๔. การจัด Zoning พื้นที่ในการผลิตเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ
๕. ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ล่วงหน้า (Contract Farming) และตลาดสินค้าแบบ Digital Online
๖. ต้นทุนการผลิตสูง

๓ โอกาส (Opportunities: O)

๑. นโยบายและแนวทางการปฏิบัติการห้ามใช้สารเคมีการเกษตร
๒. กระแสการบริโภคสินค้าและผลิตภัณฑ์เพื่อความปลอดภัย และผ่านการรับรองมาตรฐาน
๓. ความได้เปรียบด้านราคาของผลผลิต และผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์
๔. ตลาด Modern Trade มีความต้องการผลผลิต และผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์
๕. นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติพ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
๖. ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) แหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่ทันสมัย และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค
๗. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ที่มีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

๔ อุปสรรค(Threat: T)

๑.ความพร้อมของสภาพแวดล้อม (แหล่งน้ำสนับสนุนการผลิตด้านการเกษตร ฯลฯ) ของพื้นที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์

๒. พื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่สำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์บางพื้นที่ยังไม่ได้รับรองการใช้ที่ดินตามนโยบาย คทช. จึงยังไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้

๓. การเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศของโลกและภัยธรรมชาติ (โรค แมลง และศัตรูพืช)

๔. ความต่อเนื่องของรัฐบาลในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเกษตรอินทรีย์

๕. ตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ในภาวะชะงักงัน จากผลกระทบโรคระบาด

COVID - 19

๖. Digital Disrupt

๗. การผลิตสินค้าเกษตรแบบพาณิชย์ (การค้า) เน้นการผลิตจำนวนมากและมีการผลิตแบบ

ทุนนิยม

Pastel Analysis

Opportunities	Threats
<p><u>ด้านการเมือง</u></p> <p>นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔</p>	<p>๑. ความพร้อมของสภาพแวดล้อม (แหล่งน้ำสนับสนุนการผลิตด้านการเกษตร ฯลฯ) ของพื้นที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์</p> <p>๒. ความต่อเนื่องของรัฐบาลในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเกษตรอินทรีย์</p>
<p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>๑. ความได้เปรียบด้านราคาของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์</p> <p>๒. ตลาด Modern Trade มีความต้องการผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์</p>	<p>ตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ในภาวะชะลอตัว จากผลกระทบโรคระบาด COVID - 19</p>
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <p>กระแสการบริโภคสินค้าและผลิตภัณฑ์เพื่อความปลอดภัย และผ่านการรับรองมาตรฐาน</p>	<p>การผลิตสินค้าเกษตรแบบพาณิชย์ (การค้า) เน้นการผลิตจำนวนมาก และมีการผลิตแบบทุนนิยม</p>
<p><u>ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) แหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่ทันสมัยและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค</p>	<p>Digital Disrupt</p>
<p><u>ด้านกฎหมาย</u></p> <p>นโยบายและแนวทางการปฏิบัติการห้ามใช้สารเคมีการเกษตร</p>	<p>พื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่สำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์บางพื้นที่ยังไม่ได้รับรองการใช้ที่ดินตามนโยบาย คทช. จึงยังไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้</p>
<p><u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <p>โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่มีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศของโลกและภัยธรรมชาติ (โรค แมลง และศัตรูพืช)</p>

๗ – S Frame Work

๗ – s Framework	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
โครงสร้างองค์กร (Structure)	ภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดที่เอื้อต่อการส่งเสริมผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	การจัด Zoning พื้นที่ในการผลิตเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ
กลยุทธ์ (Strategy)	หน่วยงาน องค์กร และกลุ่ม มีความพร้อมในการรับรองมาตรฐาน PGS และเกษตรอินทรีย์	ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ล่องหน้า (Contract Farming) และตลาดสินค้าแบบ Digital Online
บุคลากร (Staff)	เครือข่ายเกษตรอินทรีย์มีความเข้มแข็ง และสามารถเชื่อมโยงตลาด Modern Trade	ความพร้อมของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรในการปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรพาณิชย์สู่วิถีเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรธรรมชาติ
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	แหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และศึกษาดูงานเกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรธรรมชาติ	การจัด Zoning ในการทำเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ
ระบบปฏิบัติงาน (System)	ศูนย์กระจายและรวบรวมสินค้าระดับจังหวัด มีโรงคัดบรรจุสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน	ระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ระดับจังหวัด
ค่านิยมร่วมกัน (Shared Value)	วิถีการทำงานเกษตรของเกษตรกรเป็นลักษณะธรรมชาติ (พึ่งพาระบบธรรมชาติ)	การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และวิธีการผลิตสินค้าเกษตรแบบอินทรีย์
ทักษะความรู้ ความสามารถ (Skill)	เครือข่ายเกษตรอินทรีย์มีความสามารถเข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงตลาด Modern Trade	ต้นทุนการผลิตสูง

๓. การจัดทำ TOWs Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง</p> <p>S๑ ภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดที่เอื้อต่อการส่งเสริมผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>S๓ เครื่องข่ายเกษตรอินทรีย์มีความเข้มแข็ง และสามารถเชื่อมโยงตลาด Modern Trade</p> <p>S๖วิธีการทำการเกษตรของเกษตรกรเป็นลักษณะธรรมชาติ (พึ่งพาระบบธรรมชาติ)</p>	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน</p> <p>W๑ การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และวิธีการผลิตสินค้าเกษตรแบบอินทรีย์</p> <p>W๓ ความพร้อมของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรในการปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรพาณิชย์สู่วิถีเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรธรรมชาติ</p> <p>W๕ ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ล้นหน้า (Contract Farming) และตลาดสินค้าแบบ Digital Online</p>
<p style="text-align: center;">O โอกาส</p> <p>O๒ กระแสการบริโภคสินค้าและผลิตภัณฑ์เพื่อความปลอดภัย และผ่านการรับรองมาตรฐาน O๔ตลาด Modern Trade มีความต้องการผลผลิต และผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์</p> <p>O๕นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔</p>	<p style="text-align: center;">SO (เชิงรุก)</p> <p>S๑+O๒+O๕ = ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ</p> <p>S๓+O๔+O๕ = สร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน</p> <p>S๖+O๒+O๔ = เพิ่มประสิทธิภาพต้นแบบแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์</p>	<p style="text-align: center;">WO (แก้ไข)</p> <p>W๑+O๕ = เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร</p> <p>W๓+O๕ = เพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้มาตรฐานการรับรอง</p> <p>W๕+O๔ = เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการตลาด ช่องทางการตลาด Digital Online และประชาสัมพันธ์</p>
<p style="text-align: center;">T อุปสรรค</p> <p>T๓ การเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศของโลกและภัยธรรมชาติ (โรค แมลง และศัตรูพืช)</p> <p>T๔ ความต่อเนื่องของรัฐบาลในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเกษตรอินทรีย์</p> <p>T๕ ตลาดการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ในภาวะชะลอตัว จากผลกระทบโรคระบาด COVID - 19</p>	<p style="text-align: center;">ST (ป้องกัน)</p> <p>S๑+T๓ = สร้างระบบคุ้มกันภาคการเกษตรโดยการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>S๓+T๔+T๕ = ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับสินค้าที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น</p> <p>S๖+T๓+T๕ = ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์</p>	<p style="text-align: center;">WT (เชิงรับ)</p> <p>W๑+W๓+W๕+T๓+T๔+T๕ = วิจัย สร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต การตลาดสินค้า ระบบสารสนเทศเกษตรอินทรีย์ในยุค Digital</p>

ส่วนที่ ๔

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน

วิสัยทัศน์ (Vision) “เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ และได้รับการรับรองมาตรฐาน ”

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้
๓. สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้มาตรฐานที่ผ่านการรับรอง
๔. สร้างการรับรู้และความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรและเพิ่มช่องทางการตลาดในระบบ DigitalPlatform

เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรและพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดน่านเพิ่มขึ้นภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่

๒. การบริหารจัดการทรัพยากร การผลิต การตลาด รวมถึงข้อมูลและสารสนเทศมีประสิทธิภาพสูงและบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์ ภายใต้ Digital Platform และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้

เป้าประสงค์หลักที่ ๑ เกษตรกรและพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดน่านเพิ่มขึ้นภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่

ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ๗ กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างกระบวนการรับรู้และความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ และการรับรองมาตรฐาน มี ๒ กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้มาตรฐานรับรอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ มี ๓ กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องสินค้าที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนระบบเกษตรอินทรีย์ภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืน
มี ๒ กลยุทธ์ ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างภูมิคุ้มกันภาคเกษตรโดยการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่มีความเข้มแข็ง
๒. จำนวนเกษตรกรและพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน
๓. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเกษตร
๔. จำนวนพื้นที่และสินค้าจากพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร
๕. จำนวนเครือข่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสู่ตลาดสินค้า

Modern Trade

๖. รายได้เพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์หลักที่ ๒ การบริหารจัดการทรัพยากร การผลิต การตลาด รวมถึงข้อมูลและสารสนเทศมีประสิทธิภาพสูงและบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์ ภายใต้ Digital Platform และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้

ประกอบด้วย ๒ ยุทธศาสตร์ ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ วิจัย ออกแบบ และพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบเป็นระบบครบวงจร
มี ๒ กลยุทธ์ ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพต้นแบบแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์
- กลยุทธ์ที่ ๒ วิจัย สร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต การตลาดสินค้า ระบบสารสนเทศเกษตรอินทรีย์ในยุค Digital

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนา Digital Platform เพื่อยกระดับความสามารถในการบริหารจัดการ
มี ๑ กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการตลาด ช่องทางการตลาด Digital Online และการประชาสัมพันธ์

- ตัวชี้วัด**
๑. จำนวนแปลงเรียนรู้ต้นแบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
  ๒. ต้นทุนการบริหารจัดการลดลง
  ๓. มีระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์(Big data)
  ๔. มีการทำDigital Platform

แผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

เป้าประสงค์	ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)			กลยุทธ์	
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		รวม ๓ ปี
๑. เกษตรกรและพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดน่านเพิ่มขึ้นภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรรุ่นใหม่	๑. สร้างกระบวนการรับรู้และความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ และการรับรองมาตรฐาน	๑. จำนวนเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่มีความเข้มแข็ง	๑	๑	๑	กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างภูมิคุ้มกันภาคเกษตรโดยการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	
			๑๐	๑๐	๓๐		กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์
			๑๐	๑๐	๓๐		
			๑	๑	๑		
			๕	๕	๑๕		
๕	๑	๑					

เป้าประสงค์	ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)			กลยุทธ์
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	
๒.การบริหารจัดการทรัพยากร การผลิต การตลาด รวมถึงข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสูงและบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์ ภายใต้ Digital Platform และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้	๑.วิจัย ออกแบบ และพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบเป็นระบบครบวงจร	๑. จำนวนแปลงเรียนรู้ต้นแบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	๑	๗	๘	กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพต้นแบบแปลงเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ กลยุทธ์ที่ ๒ วิจัย สร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต การตลาด สินค้า ระบบสารสนเทศเกษตรอินทรีย์ในยุค Digital
	๒.พัฒนา Digital Platform เพื่อยกระดับความสามารถในการบริหารจัดการ	๒. ต้นทุนการบริหารจัดการลดลง	๕	๕	๑๕	กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการตลาด ช่องทางการตลาด Digital Online และการประชาสัมพันธ์
		๓. มีระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ (Big data)		๑	๑	
		๔. มีการทำ Digital Platform		๑	๓	

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

แบบโครงการแบบย่อ

โครงการ เกษตรสร้างมูลค่า เกษตรอินทรีย์ จังหวัดน่าน

เพื่อเสนอ บรรจุภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ภาคเหนือตอนบน ปี 2565

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	เกษตรสร้างมูลค่า เกษตรอินทรีย์ จังหวัดน่าน
2. งบประมาณ ปี 2565	8,512,270 บาท
3.. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดน่านเป็นจังหวัดต้นน้ำน่าน ลักษณะเป็นพื้นที่ลาดชันบนภูเขาสูง ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าว โปด และในวิถีการเกษตรปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีการใช้สารเคมีจำนวนมาก ทำให้เกิดการตกค้างในดิน และน้ำ ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรง และทางอ้อม ประกอบกับจังหวัดน่านนำเข้าสินค้าเกษตรเพื่อบริโภคภายในจังหวัดมูลค่าเฉลี่ยเดือนละไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน จึงร่วมกันจัดทำ "โครงการเกษตรสร้างมูลค่า เกษตรอินทรีย์ จังหวัดจังหวัดน่าน" เพื่อพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรให้มีความสมดุลอย่างยั่งยืน ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี นำฐานเกษตรกรรม ฐานทรัพยากรชีวภาพ ในพื้นที่กสิกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอินทรีย์ สร้างความมั่นคงทางอาหารลดการนำเข้า นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตั้งแต่การผลิตการแปรรูปและการตลาด นำอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร</p>
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>1 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ บนฐานทรัพยากรชีวภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่า</p> <p>2. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเกษตรอินทรีย์ ผู้ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรอินทรีย์</p> <p>3. ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>4. เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารลดการนำเข้า ประชาชนในพื้นที่ได้บริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์</p>
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	<p>1. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ (ทุกระยะปรับเปลี่ยน) รวมกันแล้วเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10</p> <p>2. เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากเกษตรเคมี มาผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10</p> <p>3. ชนิดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้นจากเดิม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10</p> <p>4. เกิดศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 10 ศูนย์</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 วิสัยทัศน์
และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2
	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรสู่การ
	สร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
	ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความ
	หลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น
7. ความเชื่อมโยงกับทิศ	ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยง
ทางการพัฒนาภาค	สู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง
8. กิจกรรมที่สำคัญ จำนวน 7 กิจกรรม	
กิจกรรมที่ 1 farmer Academy	วัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้เกษตรอินทรีย์	1. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ปรับกระบวนทัศน์ ในการทำเกษตรอินทรีย์
งบประมาณ 1,133,200	2. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้การจัดการระบบการผลิตเกษตรปลอดภัย
หน่วยงานรับผิดชอบ	และเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน	3. เพื่อสร้างต้นแบบเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์
	4. สนับสนุนให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่าการผลิต
	พัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
	เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน
	1. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่าน 100 ราย
	2. young smart farmer จำนวน 50 ราย
	รวม 150 ราย
	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	1. เกษตรกรเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ farmer academy จำนวน 100 ราย
	2. young smart farmer เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ farmer academy
	จำนวน 50 ราย
	3. มีเกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์
	4. พัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
	กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพ ความรู้ และทักษะเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์
	farmer academy เพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้เกษตรอินทรีย์ จำนวน 3 วัน 2 คืน
	จำนวน 3 รุ่น ๆ ละ 50 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
	รายละเอียดการดำเนินงาน
	1. ปรับกระบวนการทัศน์เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตแบบอินทรีย์
	2. การพัฒนาศักยภาพ ความรู้ และทักษะเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์
	3. การถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชอินทรีย์เพื่อสร้างองค์ความรู้
	และเตรียมความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
	4. การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
	(การเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง,การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก)
	งบประมาณ 1,133,200 บาท
	รายละเอียดค่าใช้จ่าย กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพ ความรู้ และทักษะเกษตรกร
	farmer academy เพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้เกษตรอินทรีย์ จำนวน 3 วัน 2 คืน
	จำนวน 3 รุ่น ๆละ 50 คน ดังนี้
	1. ค่าอาหารและอาหารว่าง จำนวน 150 คนๆละ 800 บาท จำนวน 3 วัน
	เป็นเงิน 360,000 บาท
	2. ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน 3 วันๆ ละ 6 ชั่วโมงๆ ละ 600 บาท
	จำนวน 3 รุ่น เป็นเงิน 32,400 บาท
	3. ค่าวัสดุฝึกอบรม จำนวน 150 ชุดๆละ 100 บาท เป็นเงิน 15,000 บาท
	(ถุงผ้า สมุด ปากกา ฯลฯ)
	4. ค่าจ้างเหมาจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม จำนวน 150 ชุด
	ชุดละ 100 บาท เป็นเงิน 15,000 บาท
	5. ค่าจ้างเหมาทำป้ายประกอบการฝึกอบรม 1,800 บาท
	6. ค่าวัสดุสำนักงาน 50,000 บาท
	7. ค่าจ้างเหมาสถานที่ 30,000 บาท
	8. ค่าพาหนะเกษตรกรภายในวงเงิน 75,000 บาท
	9.ค่าที่พักเกษตรกร 75,000 บาท
	วัสดุฝึกอบรม
	1. ค่าวัสดุเกษตรสนับสนุนการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง
	(จำนวน 3 รุ่น)
	- ไส้เดือน จำนวน 200 กิโลกรัมๆละ 1,000 บาท เป็นเงิน 200,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	- ปุ๋ยคอก (มูลโคแห้ง) บรรจุกระสอบ จำนวน 400 กระสอบ ทุละ 50 บาท
	เป็นเงิน 20,000 บาท
	- กะละมังพลาสติก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 80 ซม.
	จำนวน 200 ใบ ทุละ 220 บาท เป็นเงิน 44,000 บาท
	- กาบมะพร้าวสับ จำนวน 300 กระสอบ ทุละ 150 บาท เป็นเงิน 45,000 บาท
	- ตาข่ายลวดเหล็ก จำนวน 10 ม้วน ทุละ 4,000 บาท เป็นเงิน 40,000 บาท
	2.การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต (จำนวน 3 รุ่น)
	- ปลายศหรือเศษปลา จำนวน 600 กิโลกรัม ทุละ 70 บาท เป็นเงิน 42,000 บาท
	- กากน้ำตาล ขนาดบรรจุ 25 กิโลกรัม จำนวน 15 ถัง ทุละ 400 บาท
	เป็นเงิน 6,000 บาท
	- ถังหมักพลาสติกพร้อมฝาปิด ขนาดบรรจุ 120 ลิตร จำนวน 15 ถัง
	ถังละ 800 บาท เป็นเงิน 12,000 บาท
	ค่าอำนวยความสะดวก 70,000 บาท
	1. ค่าใช้จ่ายไปราชการของเจ้าหน้าที่ (เบี้ยเลี้ยง ที่พัก พาหนะ)
	เป็นเงิน 50,000 บาท
	2. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 20,000 บาท
กิจกรรม 2 การพัฒนาเกษตรกร	วัตถุประสงค์
เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานสินค้า	1. เพื่อให้เกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตร
เกษตรอินทรีย์	และสหกรณ์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม
งบประมาณ 1,873,750 บาท	และเกิดการยอมรับมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์สำหรับผู้บริโภค
ผู้รับผิดชอบ	2. เป็นแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและสิ่งแวดล้อม
สถานีพัฒนาที่ดินน่าน	3. เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่และจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดน่าน
	หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินน่าน
	เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน
	1. บ้านฮวก ตำบลแสนทอง อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
	2. บ้านหนองเงือก ตำบลแวง อำเภอบัว จังหวัดน่าน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	1.เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ
	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	2.เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในระดับกิจกรรมย่อย
	ไม่น้อยกว่า 10 ศูนย์
	3.เกษตรกรได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
	กิจกรรมย่อยที่ 1 การจัดทำแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์
	1) สนับสนุนปัจจัยการผลิต งบประมาณ 1,117,750 บาท
	โดโลไมท์ จำนวน 100 ตันๆละ 1,730 บาท เป็นเงิน 173,000 บาท
	ปุ๋ยคอก จำนวน 5,000 กก.ๆละ 29.75 บาท เป็นเงิน 148,750 บาท
	ผลิตปุ๋ยหมักจำนวน 210 ตันๆละ 3,400 บาทเป็นเงิน 714,000 บาท
	ผลิตน้ำหมักชีวภาพจำนวน 4,000 ลิตรๆละ 13 บาท 52,000 บาท
	ถังขนาด 120 ลิตรจำนวน 40 ใบๆละ 750 บาท 30,000 บาท
	2) พัฒนาเกษตรกรผู้การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ งบประมาณ 196,000 บาท
	จัดอบรมเกษตรกร จำนวน 200 ราย
	ค่าอาหาร 1 มื้อๆละ 80 บาทจำนวน 200 รายเป็นเงิน 16,000 บาท
	ค่าอาหารว่าง 2 มื้อๆละ 50 บาทจำนวน 200 รายเป็นเงิน 10,000 บาท
	ถุงพลาสติก ขนาด 1 กก. พร้อมโลโก้ 100,000 บาท
	บอร์ดองค์ความรู้ จำนวน 35 บอร์ดๆละ 2,000 บาท เป็นเงิน 70,000 บาท
	3) จัดทำศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ PGS ศูนย์ใหม่ จำนวน 7 ศูนย์ๆ ละ 80,000 บาท
	งบประมาณ 560,000 บาท
กิจกรรม 3 ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	วัตถุประสงค์
ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน	1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน
งบประมาณ 686,800 บาท	เกษตรอินทรีย์สากลในเขตปฏิรูปที่ดิน
หน่วยงานรับผิดชอบ	2. สนับสนุนให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน	และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน
	3. สร้างการเรียนรู้การจัดการผลผลิตเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	<u>เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน</u>
	เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินในเขตปฏิรูปที่ดิน 2 กลุ่ม เกษตรกร 40 ราย ได้แก่
	1. กลุ่มเกษตรกรบ้านฮวก ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน จำนวน 20 ราย
	2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์ตำบลแวง ตำบลแวง อำเภอป่า จังหวัดน่าน
	จำนวน 20 ราย
	<u>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</u>
	1. เกษตรกรร้อยละ 80 กลุ่มเป้าหมาย ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้
	2. เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ร้อยละ 20 สามารถเข้าสู่กระบวนการรับรองเกษตรกรอินทรีย์
	<u>กิจกรรมที่สำคัญ ปี 2565 ได้แก่</u>
	<u>กิจกรรมย่อยที่ 1</u> สร้างกระบวนการเรียนรู้เข้าสู่ระบบอินทรีย์/จัดทำข้อมูลเกษตรกร
	งบประมาณ15,000 บาท
	- ค่าวัสดุสำนักงาน จำนวน 15,000 บาท
	<u>กิจกรรมย่อยที่ 2</u> ถ่ายทอดองค์ความรู้/อบรม/ศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร
	งบประมาณ56,800 บาท
	เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 2 วัน ดังนี้
	1) ค่าอาหารหลัก 16,000 บาท (4 มื้อ ๆ ละ 100 บาท 40 คน)
	2) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 8,000 บาท (8 มื้อ ๆ ละ 25 บาท 40 คน)
	3) ค่าสมนาคุณวิทยากรไม่เป็นบุคลากรของรัฐ 28,800 บาท
	(อบรม 2 กลุ่ม ๆ ละ 2 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง ๆ ละ 1,200 บาท)
	4) ค่าสมนาคุณวิทยากรเป็นบุคลากรของรัฐ 14,400 บาท
	(อบรม 2 กลุ่ม ๆ ละ 2 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง ๆ ละ 600 บาท)
	5) ค่าป้ายประชาสัมพันธ์ 2,400 บาท (2 กลุ่ม ๆ ละ 2 ป้าย ๆ ละ 600 บาท)
	6) ค่าศึกษาดูงาน 87,200 บาท
	<u>กิจกรรมย่อยที่ 3</u> สนับสนุนปัจจัยการผลิตแบบเกษตรกรอินทรีย์เพื่อใช้เป็นแนวกันชน
	โนแปลงของเกษตรกร
	งบประมาณ195,000 บาท
	- ค่าวัสดุการเกษตร 195,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อยที่ 4 สนับสนุนการจัดตั้งแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์
	งบประมาณ 40,000 บาท
	- ค่าวัสดุการเกษตร 40,000 บาท
	กิจกรรมย่อยที่ 5 สนับสนุนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ระบบควบคุมภายใน และการ
	ตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
	งบประมาณ 20,000 บาท
	- ค่าวัสดุการเกษตร 20,000 บาท
	กิจกรรมย่อยที่ 6 สนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการมีการพัฒนาต่อยอด
	การเพิ่มมูลค่าผลผลิต/การแปรรูปเกษตรอินทรีย์
	งบประมาณ 20,000 บาท
	- ค่าวัสดุการเกษตร 20,000 บาท
	กิจกรรมย่อยที่ 7 เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป ตลาด และการนำนวัตกรรม
	มาใช้ในการผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จากเกษตรอินทรีย์
	งบประมาณ 20,000 บาท
	- ค่าวัสดุการเกษตร 20,000 บาท
	กิจกรรมหลักที่ 8 ติดตามประเมินผล/จัดเก็บข้อมูล/บันทึกฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์
	อย่างเป็นระบบ
	งบประมาณ 220,000 บาท
กิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมการผลิตไข่ไก่อินทรีย์	หลักการและเหตุผล
ในชุมชนเกษตรอินทรีย์ จ.น่าน	เกษตรกรบ้านฮวก ม.4 ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา ทำเกษตรอินทรีย์แบบการรับรอง
งบประมาณ 1,040,000 บาท	ผู้ผลิตโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง(Pacipatory Guarantee System ; PGS) โดยผลิต
หน่วยงานรับผิดชอบ	ผักอินทรีย์อยู่แล้ว รวมถึงได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน	ในการขยายผลให้เป็นหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ครบวงจร จึงเห็นควรส่งเสริมกิจกรรม
	การเลี้ยงไข่ไก่อินทรีย์เพื่อผลิตไข่ไก่อินทรีย์บริโภคในชุมชนและในจังหวัดน่านเพื่อ
	ประหยัดรายจ่ายและลดการนำเข้าไข่ไก่จากต่างจังหวัดซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคง
	ทางอาหารแก่จังหวัดน่านอีกทางหนึ่งด้วย

หัวข้อ	รายละเอียด
	วัตถุประสงค์ของโครงการ
	1) เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบด้านการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ใน จ.น่าน
	2) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตพลอยได้จากพืชผักอินทรีย์ในชุมชน
	3) เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรจากการผลิต
	ไข่ไก่อินทรีย์
	เป้าหมาย
	1) ส่งเสริมการเลี้ยงไข่ไก่แบบปล่อยให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตพืชผักอินทรีย์จำนวน
	30/1500 ราย/ตัว
	2) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯผลิตไข่ไก่อินทรีย์ได้ไม่ต่ำกว่า 200,000 ฟอง/ปี
	3) ไข่ไก่อินทรีย์ที่ผลิตได้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์
	พื้นที่ดำเนินการ
	บ้านฮวก ม.4 ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน
	กิจกรรม
	กิจกรรม1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตไข่ไก่อินทรีย์
	1.1 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตไข่ไก่อินทรีย์
	1.2 นำเกษตรกรไปศึกษาดูงานการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์
	กิจกรรมที่2. ส่งเสริมการเลี้ยงไข่ไก่อินทรีย์
	2.1 สนับสนุนพันธุ์ไข่ไก่และปัจจัยการผลิตที่จำเป็นให้แก่เกษตรกร
	กิจกรรมที่ 3 การจัดเก็บข้อมูลการผลิตรายบุคคล
	กิจกรรมที่ 4 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
	4.1 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ปศุสัตว์อินทรีย์
	งบประมาณ 1,040,000 บาท
	งบประมาณรายกิจกรรม
	1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตไข่ไก่อินทรีย์ เป็นเงิน90,000 บาท
	1.1 ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตร "การผลิตปศุสัตว์อินทรีย์" จำนวน 1 ครั้ง
	ค่าใช้จ่าย รายละเอียด 1,000 จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 30,000 บาท
	1.2 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานการผลิตและการตลาด "ไข่ไก่อินทรีย์" จำนวน 1 ครั้ง
	ผู้ศึกษาดูงานจำนวน 30 ราย เป็นเงิน 60,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ เป็นเงิน900,000 บาท
	2.1 สนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่ให้เกษตรกร รายละเอียด 50 ตัว จำนวน 30 ราย จำนวนรวม 1,500 ตัวๆละ 220 บาท เป็นเงิน 330,000 บาท
	2.2 วัสดุการเกษตรเช่น รำ ปลาขี้ขาว ขี้วัวขี้ควาย กากน้ำตาล ถังหมัก ตาข่ายพลาสติก ปุ๋นขาว อัตรา รายละเอียด 10,000 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 300,000 บาท
	2.3 วัสดุก่อสร้าง เช่น สังกะสี ตะปู รายละเอียด 1,500 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 4,5000 บาท
	2.4 ค่าครุภัณฑ์เครื่องสับต้นพืช พร้อมเครื่องยนต์ต้นกำลังไม่ต่ำกว่า 5 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง เป็นเงิน 25,000 บาท
	2.5 ค่าครุภัณฑ์เครื่องบดขี้ไก่ขี้วัว พร้อมเครื่องยนต์ต้นกำลังไม่ต่ำกว่า 3 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง เป็นเงิน 15,000 บาท
	2.6 กองทุนอาหารสัตว์(จัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์สำหรับผสมอาหาร) จำนวน 1 กองทุน เป็นเงิน 185,000 บาท
	3. เบี้ยเลี้ยงติดตามงาน เป็นเงิน30,000 บาท
	3.1 ค่าเบี้ยเลี้ยงในการติดตามงานและจัดเก็บข้อมูลการเลี้ยงไก่ไข่ ของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จำนวน 4 ราย รวม 125 วัน อัตราวันละ 240 บาท เป็นเงิน 30,000 บาท
	4. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ เป็นเงิน 20,000 บาท
	4.1 ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายเอ็กซ์-สแตนดาร์ด และป้ายไวเนลประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวน 5 ชุด เป็นเงิน 3,500 บาท
	4.2 ค่าจัดซื้อกล่องไข่ 10 ฟอง (แพ็คละ 100 ใบ) ราคาแพ็คละ 250 บาท จำนวน 30 แพ็ค เป็นเงิน 7,500 บาท
	4.3 ค่าจ้างเหมาจัดทำสติ๊กเกอร์ไคท์(สำหรับติดกล่องไข่) ชั้นละ 3 บาท จำนวน 3,000 ชั้น เป็นเงิน 9,000 บาท
กิจกรรมที่ 5 ส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืช	วัตถุประสงค์
ในเบื้องต้น ตามมาตรฐานอินทรีย์	1. เพื่อให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ
งบประมาณ 213,520 บาท	ตามมาตรฐานอินทรีย์
ผู้รับผิดชอบ	2. เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์น้ำ
หน่วยงาน สำนักงานประมงจังหวัดน่าน	3. เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร

หัวข้อ	รายละเอียด
	<u>เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน</u>
	เป้าหมาย เกษตรกร จำนวน 45 ราย
	พื้นที่ดำเนินการ บ้านสวก ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน จำนวน 20 ราย
	บ้านหนองเจือก หมู่ที่ 3 ต.แจ่ง อ.ปัว จ.น่าน จำนวน 15 ราย
	บ้านหัวเมือง หมู่ที่ 5 ต.แจ่ง อ.ปัว จ.น่าน จำนวน 6 ราย
	บ้านใหม่ไชยมงคล หมู่ที่ 7 ต.แจ่ง อ.ปัว จ.น่าน จำนวน 4 ราย
	<u>กิจกรรม</u>
	กิจกรรมที่ 1. สำรวจและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
	งบประมาณ 4,000 บาท
	- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อตื้อ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 =4,000 บาท
	กิจกรรมที่ 2. ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ
	ตามมาตรฐานอินทรีย์
	งบประมาณ 42,020 บาท
	2.1 ค่าตอบแทนวิทยากร ชม.ละ800 (6 ชม.*800*2 วัน) = 9,600 บาท
	2.2 ค่าอาหารกลางวัน,อาหารว่างและเครื่องดื่ม ของเกษตรกร
	(170*45 ราย) =7,650 บาท
	ค่าอาหารกลางวัน,อาหารว่างและเครื่องดื่ม ของเจ้าหน้าที่ (170*3ราย*2วัน) = 1,020 บาท
	2.3 ค่าวัสดุฝึกอบรม (45รายๆละ100) =4,500 บาท
	2.4 ค่าจ้างเหมาจัดทำคู่มือ (45เล่มๆละ250) = 11,250 บาท
	2.5 ค่าจ้างเหมาจัดสถานที่ (2*1,000) = 2,000 บาท
	2.6 ค่าจ้างเหมาทำป้ายฝึกอบรม (2 ป้ายๆละ1,000) = 2,000 บาท
	2.7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อตื้อ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 =4,000 บาท
	กิจกรรมที่ 3 สนับสนุนปัจจัยการผลิต
	งบประมาณ 163,500 บาท
	3.1 ปลูกอินทผลุชขนาด 5-7 ซม. รายละ 300 ต้นๆละ 2 บาท = 600*45 =27,000 บาท
	3.2 มุ้งเขียว ขาว 50 เมตร รายละ 1 อันๆละ 650 *45 = 29,250 บาท
	3.3 จุลินทรีย์ปรับสภาพน้ำ รายละ 1 ขวดๆละ 300 *45 =13,500 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.4 ปูนขาว ทรายละ 20 กก.ๆ ละ 10 บาท =200*45 = 9,000 บาท
	3.5 ฟางข้าว ปุ๋ยคอก ไร่ข้าว ปลายข้าว ทรายละ 1,750*45 = 78,750 บาท
	3.6 ค่าจ้างเหมาทำป้ายสนับสนุนปัจจัยการผลิต (2 ป้ายๆละ1,000) = 2,000 บาท
	3.7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น 4 ครั้งๆ ละ 1,000 =4,000 บาท
	กิจกรรมที่ 4 ติดตามและประเมินผลโครงการ
	งบประมาณ 4,000 บาท
	- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น 4 ครั้งๆ ละ 1,000 =4,000 บาท
	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรฐานอินทรีย์
	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 80
	2. เกษตรกรมีต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์น้ำลดลงร้อยละ 5 ต่อราย
	รวมงบประมาณ 213,520 บาท
	1. ค่าตอบแทนวิทยากร ชม.ละ800 (6 ชม.*800*2 วัน) = 9,600 บาท
	2. ค่าอาหารกลางวัน,อาหารว่างและเครื่องดื่ม ของเกษตรกร (170*45 ราย)=7,650 บาท
	ค่าอาหารกลางวัน,อาหารว่างและเครื่องดื่ม ของเจ้าหน้าที่ (170*3ราย*2วัน) = 1,020 บาท
	3. ค่าวัสดุฝึกอบรม (45รายๆละ100)=4,500 บาท
	4. ค่าจ้างเหมาจัดทำคู่มือ (45เล่มๆละ250) = 11,250 บาท
	5. ค่าจ้างเหมาจัดสถานที่ (2*1,000) = 2,000 บาท
	6. ค่าจ้างเหมาทำป้ายฝึกอบรม,ป้ายสนับสนุนปัจจัย (4 ป้ายๆละ1,000) = 4,000 บาท
	7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น 16 ครั้งๆ ละ 1,000 =16,000 บาท
	8. ค่าวัสดุการเกษตร 45 รายๆละ 3,500 = 157,500 บาท
	- ปลากินพืชขนาด 5-7 ซม. ทรายละ 300 ตัวๆละ 2 บาท = 600*45 =27,000 บาท
	- มุ้งเขียว ยาว 50 เมตร ทรายละ 1 อันๆละ 650 *45 = 29,250 บาท
	- จุลินทรีย์ปรับสภาพน้ำ ทรายละ 1 ขวดๆละ 300 *45 =13,500 บาท
	- ปูนขาว ทรายละ 20 กก.ๆ ละ 10 บาท =200*45 = 9,000 บาท
	- ฟางข้าว ปุ๋ยคอก ไร่ข้าว ปลายข้าว ทรายละ 1,750*45 = 78,750 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมที่ 6 การพัฒนาชุมชนต้นแบบ	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
การผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อการใช้ประโยชน์	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 วิสัยทัศน์
ในพื้นที่จังหวัดน่าน	“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
งบประมาณ 1,565,000 บาท	ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2
หน่วยงานรับผิดชอบ ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรสู่การ
	สร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
	ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความ
	หลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น
	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานหลัก
	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับเป็นมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
	เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานกรรมแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง
	หลักการและเหตุผล
	ปัจจุบันเกษตรกรในภาคเหนือเข้าสู่สังคมของการเป็นผู้สูงอายุซึ่งต้องหันมา
	ดูแลสุขภาพ และใส่ใจกับการรับประทานอาหารปลอดภัยมีมากขึ้น
	การผลิตข้าวอินทรีย์ได้รับการตอบสนองผู้บริโภคในกลุ่มนี้ ซึ่งนับวันจะมีจำนวน
	เพิ่มมากขึ้น การผลิตข้าวอินทรีย์ยังเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมให้มีความสมดุล
	ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมาะกับการอยู่อาศัย การพัฒนาฐานการ
	ผลิตข้าวอินทรีย์ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดน่าน
	จะช่วยสนับสนุนการทำเกษตรอย่างยั่งยืนและครบวงจร รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่ม
	และสร้างชุมชนต้นแบบ เช่น ตำบลแงง อำเภอปัว จังหวัดน่าน (7 หมู่บ้าน 1,395 ครัวเรือน
	ประชากร 4,843 คน) และสนับสนุนด้านการผลิตและการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ
	ผ่านการให้ความรู้ตามหลักวิชาการ และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่
	ให้ชุมชนมีความสามัคคี และความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป
	วัตถุประสงค์ของกิจกรรม
	1. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการผลิตข้าวอินทรีย์
	2. เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่
	3. เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร

หัวข้อ	รายละเอียด
	เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ
	1. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องการผลิตข้าวอินทรีย์และข้าวปลอดภัย
	จำนวน 100 ราย
	2. ได้ชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์และข้าวปลอดภัย อย่างน้อย 2 กลุ่ม
	พื้นที่เป้าหมาย
	หมู่ที่ 3 5 และ 7 ตำบลแวง อำเภอบัว และหมู่ 4 ตำบลแสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน
	กิจกรรมที่สำคัญ
	กิจกรรมที่ 1 การสร้างการรับรู้การผลิตข้าวอินทรีย์
	กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวอินทรีย์
	กิจกรรมที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวอินทรีย์
	กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์
	กิจกรรมที่ 5 การติดตามและตรวจประเมินการผลิตข้าวอินทรีย์
	กิจกรรมที่ 6 การต่อ ยอดผลิตกันจ้กข้าวในท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่า
	งบประมาณ 1,565,000 บาท
	กิจกรรมที่ 1 การสร้างการรับรู้การผลิตข้าวอินทรีย์ งบประมาณ 231,920 บาท
	ค่าตอบแทนผู้ช่วยประจำโครงการ (ป.ตรี) 15,000 บาท 12 เดือน 180,000 บาท
	อาหารกลางวัน 1 มื้อ ๆ ละ 100 บาท 100 คน เป็นเงิน 10,000 บาท
	อาหารว่างและเครื่องดื่ม 2 มื้อ ๆ ละ 25 บาท 100 คน เป็นเงิน 5,000 บาท
	ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในวงเงิน 10,000 บาท
	ค่าวัสดุประกอบการประชุม 100 คน ๆ ละ 100 บาท 10,000 บาท
	ค่าป้ายไวนิล 1,000 บาท
	ค่าจัดทำเอกสารประกอบการรับรู้ 4,000 บาท
	ค่าจัดเตรียมสถานที่จัดกิจกรรม 5,000 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 2 วัน 240 บาท 1,920 บาท
	ค่าที่พัก 4 คน 1 คืน 500 บาท 2,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 2 ครั้ง ๆ ละ 1,500 บาท 3,000 บาท
	กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวอินทรีย์ (113,380 บาท)

หัวข้อ	รายละเอียด
	อาหารกลางวัน 1 มื้อ ๆ ละ 100 บาท 100 คน 2 ครั้ง เป็นเงิน 20,000 บาท
	อาหารว่างและเครื่องดื่ม 2 มื้อ ๆ ละ 25 บาท 100 คน 2 ครั้ง เป็นเงิน 10,000 บาท
	ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในวงเงิน 2 ครั้ง 20,000 บาท
	ค่าวัสดุประกอบการถ่ายทอด 100 คน ๆ ละ 100 บาท 2 ครั้ง 20,000 บาท
	ค่าป้ายไวเนล 2,000 บาท
	ค่าจัดทำเอกสารประกอบเทคโนโลยีการผลิตข้าวอินทรีย์ 20,000 บาท
	ค่าจัดเตรียมสถานที่จัดกิจกรรม 10,000 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 3 วัน 240 บาท 2,880 บาท
	ค่าที่พัก 4 คน 2 คืน 500 บาท 4,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 3 ครั้ง ๆ ละ 1,500 บาท 4,500 บาท
	<u>กิจกรรมที่ 3</u> การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวอินทรีย์ (776,340 บาท)
	ค่าจัดเตรียมแปลงการผลิตข้าวอินทรีย์ 80 แปลง ๆ ละ 3,000 บาท 240,000
	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว 80 แปลง ๆ ละ 1,000 บาท 80,000 บาท
	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันโรคแมลง 80 แปลง ๆ ละ 500 บาท 40,000 บาท
	ค่าจัดการ ดูแล และรักษาแปลง ๆ ละ 3,000 บาท 80 แปลง 240,000 บาท
	ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตและเก็บข้อมูลการผลิต 2,000 บาท 80 แปลง 160,000 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 4 วัน 240 บาท 3,840 บาท
	ค่าที่พัก 4 คน 4 คืน 500 บาท 8,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 3 ครั้ง ๆ ละ 1,500 บาท 4,500 บาท
	<u>กิจกรรมที่ 4</u> การส่งเสริมชุมชนต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์ (48,500 บาท)
	ค่าจัดประชุมกลุ่มชุมชนต้นแบบ 4 กลุ่ม ๆ ละ 5,000 บาท 20,000 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 10 วัน 240 บาท 9,600 บาท
	ค่าที่พัก 4 คน 5 คืน 500 บาท 10,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 7 ครั้ง ๆ ละ 1,300 บาท 8,900 บาท
	<u>กิจกรรมที่ 5</u> การติดตามและตรวจประเมินการผลิตข้าวอินทรีย์ (50,060 บาท)
	ค่าวัสดุสำนักงาน 5,260 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 15 วัน 240 บาท 14,400 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	ค่าที่พัก 4 คน 10 คืน 500 บาท 20,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 8 ครั้ง ๆ ละ 1,300 บาท 10,400 บาท
	กิจกรรมที่ 6 การต่อยอดผลิตภัณฑ์จากข้าวในท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่า (344,800 บาท)
	ค่าจ้างเหมาทำผลิตภัณฑ์จากข้าว 50,000 บาท
	เครื่องทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ข้าว 2 เครื่อง วงเงินเครื่องละ 15,000 บาท 30,000 บาท
	เครื่องสีข้าวกล้องและข้าวสาร 2 เครื่อง วงเงินเครื่องละ 35,000 บาท 70,000 บาท
	เครื่องคัดแยกเมล็ด 2 เครื่อง วงเงินเครื่องละ 20,000 บาท 40,000 บาท
	เครื่องบรรจุถุงสุญญากาศ 2 เครื่อง วงเงินเครื่องละ 30,000 บาท 60,000 บาท
	ค่าจ้างเหมาออกแบบผลิตภัณฑ์ 30,000 บาท
	ค่าวัสดุประชาสัมพันธ์ 20,000 บาท
	ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน 15 วัน 240 บาท 14,400 บาท
	ค่าที่พัก 4 คน 10 คืน 500 บาท 20,000 บาท
	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 8 ครั้ง ๆ ละ 1,300 บาท 10,400 บาท
กิจกรรมที่ 7 อำนาจการ การขับเคลื่อน	
โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์	วัตถุประสงค์
จังหวัดน่าน	1. ประสานงาน อำนาจการ บูรณาการ และขับเคลื่อน โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์
งบประมาณ 2,000,000 บาท	จังหวัดน่าน
หน่วยงานรับผิดชอบ	2. สนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	3. สนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพชุมชนต้นแบบเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน
	เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน
	1. เกษตรกรบ้านหนองเงือก ตำบลแงง อำเภอปัว 20 ราย
	2. เกษตรกรบ้านฮวก ตำบลแสนทอง อำเภอท่าวังผา 20 ราย
	3. เกษตรกร/เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ ผู้ประกอบการ ในพื้นที่น่าน 30 ราย
	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	1. แผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์ระดับจังหวัดฉบับปรับปรุง 1 แผน
	2. แผนพัฒนาชุมชนต้นแบบเกษตรอินทรีย์จังหวัดน่าน อย่างน้อย 1 แผน
	3. กิจกรรมตามแผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์ระดับจังหวัด และแผนพัฒนาชุมชนต้นแบบ
	เกษตรอินทรีย์ได้รับการขับเคลื่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์และศึกษาดูงาน
	1. จัดสัมมนาเครือข่ายเกษตรกรกรเกษตรอินทรีย์ และศึกษาดูงานเกษตรอัจฉริยะ
	เกษตรกรอินทรีย์ เกษตรกร ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ รวม 80 คน สถานที่เอกชน
	งบประมาณ 597,700 บาท
	- ค่าวิทยากรภาครัฐ เป็นเงิน 7,200 บาท
	(4 ชม. ๆ ละ 600 บาท = 2,400 บาท) (วิทยากรกลุ่ม 2 ชม. ๆ ละ 4 คน
	ๆ ละ 600 บาท = 4,800 บาท)
	- ค่าวิทยากรภาคเอกชน 2 ชม. ๆ ละ 1,200 บาท เป็นเงิน 2,400 บาท
	- อาหารหลัก 9 มื้อ ๆ ละ 300 บาท 80 คน เป็นเงิน 216,000 บาท
	- อาหารว่างและเครื่องดื่ม 8 มื้อ ๆ ละ 50 บาท 80 คน เป็นเงิน 32,000 บาท
	- ค่าเดินทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในวงเงิน 20,000 บาท
	- ค่าเดินทางวิทยากร 9,800 บาท
	- ค่าที่พักผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 ห้อง 3 คืน ๆ ละ 1200 บาท เป็นเงิน 144,000 บาท
	(พักคู่ 35 ห้อง และพักเดี่ยว 5 ห้อง)
	- ค่าที่พักวิทยากร 3,600 บาท
	- ค่าสมนาคุณสถานที่ศึกษาดูงาน 3 จุด ๆ ละ 1,500 บาท เป็นเงิน 4,500 บาท
	- ค่าจ้างเหมารถตู้ไม่ต่ำกว่า 8 ที่นั่ง 9 คัน พร้อมน้ำมันและคนขับรอด
	ภายในวงเงิน 140,000 บาท
	- ค่าวัสดุฝึกอบรม 70 คน ๆ ละ 100 บาท 7,000 บาท
	- ค่าป้ายไวนิล 1,200 บาท
	- ค่าเช่าสถานที่จัดกิจกรรม 10,000 บาท
	กิจกรรมย่อยที่ 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ ให้กับผู้ผลิตและผู้บริโภค
	- จัดงานมหกรรมเกษตรกรอินทรีย์ 480,000
	- ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ 220,000
	ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Youtube /Facebook
	งบประมาณ 700,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อยที่ 3 สนับสนุนการยกระดับ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์
	- ค้นหา บันทึกรหัสผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร
	- แปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์
	- สร้างตราสัญลักษณ์ ออกแบบและสนับสนุนบรรจุภัณฑ์
	งบประมาณ 278,700 บาท
	กิจกรรมย่อยที่ 4 อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์
	งบประมาณ 423,600 บาท
	1. จัดจ้างเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงาน 1 ราย 12 เดือน ๆ ละ 15,000
	เป็นเงิน 180,000 บาท
	2. จัดประชุมคณะทำงานพัฒนาเกษตรอินทรีย์ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 คน 13,600 บาท
	3. เวทีจัดทำแผนพัฒนาเกษตรอินทรีย์ 1 ครั้ง 50 คน สถานที่เอกชน 20,000 บาท
	4. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น 80,000 บาท
	5. วัสดุสำนักงาน 40,000 บาท
	6. จ้างเหมาถ่ายเอกสาร 20,000 บาท
	7. ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการและค่าที่พัก 50,000 บาท
	8. ค่าปฏิบัติงานนอกเวลา 20,000 บาท
9. หน่วยงานรับผิดชอบ 7 หน่วยงาน	1. สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
	2. สถานีพัฒนาที่ดินน่าน
	3. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน
	4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
	5. สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
	6. ศูนย์วิจัยข้าวแพร่
	7. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
10. ระยะเวลาดำเนินงาน	ปีงบประมาณ 2565
11. ผลผลิต (output)	1. มี Famer Academy เกษตรอินทรีย์
	2. เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ได้รับความรู้ในการผลิตเกษตรอินทรีย์
	และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
	3. เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
	4. มีพื้นที่และชนิดสินค้าอินทรีย์เพิ่มขึ้น
	5. มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
12. ผลลัพธ์ (Outcome)	1. เกษตรกรนำความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติ
	2. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต สินค้าเกษตรอินทรีย์ได้รับการสร้างมูลค่าเพิ่ม
	3. เกิดกลุ่มเครือข่ายเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น
	4. เกิดการตระหนักรู้ของผู้ผลิต และผู้บริโภคในการผลิต และบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์
	เกษตรอินทรีย์
13. ผลสัมฤทธิ์ (Impact)	1. สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศที่ดีขึ้น มีความสมดุล อย่างยั่งยืน
	2. เกษตรกรผู้ผลิต และผู้บริโภคมีสุขภาพดีขึ้น มีอาหารปลอดภัยบริโภค
	3. เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

